

Versleuteld

WUR-telefoons worden extra beveiligd | p.4 |

Kroos op je bord

Van 'waterlinzen' kun je vegaburgers maken | p.8 |

Cum all over here

Doe de Dungleish-bingo! | p.24 |

RESOURCE ^[NL]

Voor iedereen van Wageningen University & Research

nr. 18 – 17 mei 2018 – 12e jaargang




‘Bij mij ben je geen nummer’

Henry van den Brand kent al zijn studenten bij naam | p.12



GOED OF FOUT

Wat doe je als je liefde de loyaliteitsverklaring van de Duitse bezetter wil ondertekenen en jij niet, of andersom? WUR-student Pippi-Lotte Maessen en professioneel acteur Roderick Bredenoord lieten het zien in het theaterstuk Getekend, dat begin mei vier keer in de Junushoff werd opgevoerd. Negen studenten, twee medewerkers en vier acteurs kropen in de huid van de Wageningers die in 1943 de loyaliteitsverklaring kregen opgedrongen. Tekenen betekende verder studeren, weigeren leidde tot onderduiken of de Duitse werkkampen. Het stuk maakte invoelbaar dat 'goed' en 'fout' niet zo duidelijk te onderscheiden waren tijdens de oorlog.  foto Moon Saris

Lees het hele verhaal op resource-online.nl

**>> INHOUD**

nr. 18 – 12e jaargang



>> 6
GOEIE MIX
WUR wil instroom buitenlandse studenten niet beperken



>> 8
ANDERE LANDBOUW
Willen we de insecten redden, dan moet het roer om



>> 22
REISBELEID
Indiase student mag niet op stage in eigen land

KENNIS OVERBRENGEN

Niets is mooier dan een vakman of -vrouw vol vuur over zijn of haar professie horen vertellen. Henry van den Brand is zo iemand. Hij is door studenten aangevoerd als de beste docent van het afgelopen jaar. Als je het interview met hem leest op pagina 12, begrijp je waarom. Kennis overbrengen is een vak apart: verbanden laten zien, verhalen vertellen, nieuwe metaforen vinden om het nog eens uit te leggen. En niet iedere student leert op dezelfde wijze. De een hoort het graag vertellen, de ander leest het liever van papier. Een derde moet de stof proefondervindelijk ervaren. Enzovoorts. Juist die aandacht voor het individu kenmerkt de aanpak van Van den Brand. Uitleg en nuancering zijn ook sterk afhankelijk van de taalvaardigheid van een docent. Reden temeer om alert te zijn op het steenkolenengels waarvan sommige docenten zich bedienen. Studentenvakbond SAW vraagt daarvoor aandacht met een uitsprakenbingo (p.24). *Short through the curve* wellicht, maar wel noodzakelijk.

Anton van Elburg, hoofdredacteur ad interim

EN VERDER

- 5 WUR en Radboud leiden leraren op**
- 6 Start-up tegen obesitas**
- 7 Hoeveel partners moeten we hebben?**
- 9 Brood ruiken is niet brood kiezen**
- 18 Datalek: niet óf, maar wanneer**
- 20 Discovisjes in de polder**
- 26 Studentenpartijen gaan minder flyeren**
- 27 Ondertussen in Frankrijk**



>> Uit de geurstof van salie kun je bioplastic maken | p.10

TELEFOONS WORDEN VERSLEUTELD

Om data beter te beschermen, worden WUR- telefoons voortaan automatisch versleuteld. Gegevens uit het toestel, zoals telefoonnummers en vertrouwelijke e-mails, kunnen hierdoor niet langer zomaar weglekken als de telefoon wordt gestolen.

Het is één van de maatregelen die WUR neemt met het oog op de nieuwe privacywet die op 25 mei ingaat. Deze wet eist van alle organisaties en bedrijven dat ze vertrouwelijk omgaan met persoonsgegevens. Daarnaast hoopt WUR dat de versleuteling vertrouwelijke onderzoeksgegevens beter beschermt. Dat is nodig omdat ook bij WUR pogingen tot het stelen van onderzoeksgegevens worden ondernomen.

De versleuteling van de telefoons staat niet op zichzelf. Eerder werden de harde schijven van WUR-computers al automatisch versleuteld met een wachtwoord. In sommige gevallen worden data zelfs alleen nog gecodeerd op de servers van WUR opgeslagen; een kopie op de laptop zelf ontbreekt dan. Medewerkers die de gegevens nodig heb-

ben, halen ze tijdelijk op, ontgrendelen ze op hun computer en werken ermee. Na gebruik verdwijnt de lokale kopie weer en staan de data weer uitsluitend op de server. Deze veilige methode is echter alleen mogelijk voor medewerkers die continu een internetverbinding tot hun beschikking hebben, dus zal niet overal worden ingevoerd, verzekert Maarten Brouwer van FB-IT, de afdeling die bij WUR verantwoordelijk is voor ICT.

Eerder liet FB-IT al weten dat er een tweede factor gaat komen om in te loggen. Wie straks buiten de campus bijvoorbeeld zijn WUR-mail wil checken, moet naast een wachtwoord ook toestemming geven op een WUR-app op zijn mobiele telefoon. Op deze manier wapent WUR zich onder andere tegen vormen van *spear phishing*. Bij deze geavanceerde en opkomende vorm van oplichtingsmailtjes met daarachter een nep-site, verzamelt een hacker eerst op social media heel gericht informatie over zijn slachtoffer, bijvoorbeeld over wanneer de assistente van een leerstoelgroep op vakantie gaat. Die



informatie gebruikt de oplichter weer om mailtjes, bijvoorbeeld vanaf een zogenaamd privémailadres van die assistente, te versturen met een verzoek om ergens in te loggen op een nep-site. Wie straks op zo'n nep-site terecht komt, kan nog wel per ongeluk zijn wachtwoord achterlaten, maar krijgt geen toestemming voor de inlog op de app.

De app wordt gefaseerd ingevoerd en zal langzaam voor steeds

meer WUR-diensten worden gebruikt. Het gebruik is wel afhankelijk van de locatie. Wie straks bijvoorbeeld op de campus met een WUR-laptop inlogt, hoeft de app niet te gebruiken, maar wie dat buiten de campus doet, wel. Op die manier wil FB-IT het gebruiksgemak zo min mogelijk inperken. **SVG**

Lees ook het achtergrondverhaal over databeveiliging op pagina 18.

GERAAMTE

De wind heeft vrij spel in het kale geraamte van het afgedankte Biotechnion. Als een groot, pastelkleurig spookhuis torent het boven de andere gebouwen op de Dreijen uit. In augustus 2016 begon de sloop van het voormalige WUR-gebouw. Die zou aanvankelijk 9 maanden duren, maar dat werd langer omdat er asbest werd aangetroffen. 'In de hoogbouw hebben we inmiddels alles verwijderd', zegt projectleider Niels Werkhoven van sloopbedrijf G.E. van Dam. Hij verwacht dat voor de zomervakantie alle asbest opgeruimd is. 'We denken dat de sloop begin 2019 voltooid is.'

TL



FOTO: SVEN MENSCHER

WUR EN RADBOD GAAN LERAREN OPLEIDEN

Wageningse studenten die later graag voor de klas willen staan, kunnen vanaf september kiezen voor een educatieve master. WUR en de Radboud Docenten Academie hebben deze samen ontwikkeld.

De opleiding wordt aangeboden voor masterstudenten Earth and Environment en Molecular Life Sciences die in hun bachelor al een minor educatie hebben gevolgd. Zij kunnen op de Radboud Docenten Acade-

mie worden opgeleid tot respectievelijk eerstegraads docent Natuurkunde en eerstegraads docent Scheikunde.

De samenwerking start als een driejarige pilot. Met het initiatief willen WUR en Radboud Universiteit (RU) bijdragen aan het terugdringen van het lerarentekort. 'Er is met name veel vraag naar leraren voor exacte vakken', vertelt Hetty van der Stoep, Beleidsadviseur Onderwijs en Studentzaken bij WUR.

WUR biedt al langer de mo-

gelijkheid om een tweede-graads onderwijsbevoegdheid te halen. Nu is het dus ook mogelijk om binnen het curriculum de eerstegraads bevoegdheid te halen, die nodig is om les te geven in de bovenbouw van havo en vwo. 'Hiermee bieden we studenten een versnelde route naar leraarschap', vertelt Van der Stoep. Normaal gesproken moeten WUR-studenten die leraar willen worden, na hun master nog een extra jaar lerarenopleiding doen. **TL**

kort

>> UNIVERSITEITSTERREINEN Wageningen in wandelgids

Stedenbouwkundige Paul Kurstjens heeft een gids gemaakt met dertien wandelingen over universiteitsterreinen in Nederland. De 10 kilometer lange Wageningse wandeling voert van de oudste gebouwen in het centrum en op de berg naar de nieuwbouw op de campus. Wat de wandeling bijzonder maakt, zijn de bomentuinen, zegt Kurstjens. 'Menig universiteit heeft wel een botanische tuin, maar alleen Wageningen heeft een arboretum. Zelfs twee!' De wandelgids wordt op 24 mei ten doop gehouden tijdens het VSNU Onderwijsfestival in Orion. **KvZ**



▲ De Wageningse wandeling voert onder meer langs het Schip van Blaauw.

>> LOUISE FRESCO Herbenoemd als bestuursvoorzitter

Louise Fresco (1952) blijft nog vier jaar aan als voorzitter van de raad van bestuur van WUR. Dat heeft de raad van toezicht bekendgemaakt. Fresco trad op 1 juli 2014 aan. De raad van toezicht is tevreden met 'de versterking van de maatschappelijke positie van WUR' en 'de zichtbaarheid in het maatschappelijk debat' die sindsdien tot stand zijn gebracht. 'Binnen de organisatie heeft zij de verschillende kennisenheden onder het motto One Wageningen verder samengesmeed om effectiever maatschappelijke issues met onderzoek en onderwijs te verbinden', aldus de raad van toezicht. **LdK**

Lees de reactie van Louise Fresco op resource-online.nl.

>> KLIMAATRAPPORT IPCC WUR levert hoofdauteurs

Hoogleraar Europese Bossen Gert-Jan Nabuurs en bestuurskundige Robbert Biesbroek gaan als coördinerend hoofdauteur meewerken aan het volgende rapport van het internationale klimaatpanel IPCC. Nabuurs was in 2003 al coördinerend hoofdauteur (CLA) van de zogeheten Good Practices Guidance voor Landgebruik en in 2007 van het hoofdstuk Bossen. Voor Biesbroek is deelname aan het IPCC-circus nieuw. Hij meldde zich aan en kwam door de selectie. Biesbroek onderzoekt hoe overheden de gevolgen van klimaatverandering inpassen in bestaand beleid. Aan het zesde IPCC-rapport werken in totaal 721 experts uit 90 landen. **RK**

COLUMN|VINCENT

Imago

'Welcome to the dark side.' Met haar introslide toonde de docent bosbeheer zich wel erg bewust van het slechte imago dat houtkap kan hebben. En imago, dat is iets waar wij studenten gevoelig voor zijn. Althans, volgens Het Financieel Dagblad: 'Technisch talent bedankt voor carrière bij Shell'. De olieboer was namelijk een paar plaatsen gezakt in een jaarlijkse peiling over favoriete werkgevers. Toen een 'rondgang' onder Delftse studenten dat min of meer bevestigde, zag de krant een trend: studenten moeten niets meer hebben van multinationals met een milieuvervuilend imago. Shell is dus de morele ondergrens voor Delftse fietsmakers, maar wat is die ondergrens voor Wageningse wereldverbeteraars? Als imago inderdaad de doorslag geeft, is veredelaar Monsanto een voor de hand liggende optie. Veel beroerder kun je er in de publieke opinie tenslotte niet voorstaan.

Toch kon ik na een kleine 'rondgang' links en rechts nog de nodige geïnteresseerden voor een carrière bij de biotechnologiegigant vinden. Misschien valt het dus wel mee, die breed gedragen afkeer van bedrijven met een slecht imago. Of zoals Het Financieel Dagblad dan zou concluderen: groen talent blijft Monsanto trouw.

Is dat een gebrek aan idealisme? Misschien. Maar wat we van die houtkap al voor het college wisten – dat het ondanks zijn imago een bijdrage kan leveren aan duurzame ontwikkeling – zou best ook eens kunnen gelden voor een carrière bij 'vieze' multinationals. **B**

Vincent Oostvogels (22) zoekt in zijn twee masteropleidingen Forest and Nature Conservation en Animal Sciences het kwetsbare raakvlak op tussen natuurbeheer en voedselproductie.



WUR BEPERKT BUITENLANDSE INSTROOM NIET

Nederlandse universiteiten willen de instroom van internationale studenten kunnen sturen, staat in een nota van universiteitskoepel VSNU. Wageningen begrijpt de wens van de universiteiten, maar is zelf tevreden over de verhouding buitenlandse en Nederlandse studenten.

De VSNU stuurde maandag 14 mei een internationaliseringsagenda naar minister van Onderwijs Van Engelshoven. Daarin staat dat universiteiten een rem willen kunnen zetten op de instroom van studenten uit het buitenland. Bijvoorbeeld door het instellingscollegegeld voor studenten buiten de Europese Economische Ruimte (EER) te verhogen. Dit tarief is doorgaans vier tot acht keer zo hoog als het wettelijke Nederlandse tarief van ongeveer 2000 euro. Ook een numerus fixus voor populaire, Engelstalige opleidingen behoort tot de mogelijkheden.

Het totale aantal studenten aan de 14 Nederlandse universiteiten is sinds 2013 met 10 procent gestegen, van 250.000 naar 275.000. Twee derde van de groei komt voor rekening van bui-



FOTO: SVEN MENSCHIEL

tenlandse bachelor- en masterstudenten. Als de huidige trend zich voortzet, is in 2025 een op de vijf studenten afkomstig uit het buitenland, aldus de VSNU.

Volgens woordvoerder van Wageningen University & Research Simon Vink gaat het in de nota van de VSNU om een 'veelheid van vraagstukken over het internationaliseringsbeleid'. 'De toestroom van internationale studenten is daar een van, maar ook de basisfinanciering van onderwijs aan Nederlandse studenten.'

Dat laatste is voor Wageningen ook een probleem, zegt Vink. 'Maar de *international classroom* is een uitgangspunt van ons onderwijs. De vraagstukken waar WUR zich mee bezighoudt, hebben een internationaal karakter en in die context geven wij ook les.' Er zijn echter ook opleidingen en universiteiten die zich richten op de Nederlandse markt en het ontbreekt hen aan instrumenten om instroom te sturen, aldus Vink. 'Wij hebben geen te grote toestroom van internationale studenten: het percentage is al zeker 10 jaar stabiel. Maar we ondersteunen de wens die anderen hebben voor een genuanceerder en meer gedifferentieerd internationaliseringsbeleid per instelling of faculteit.'

WUR telt ongeveer 12.000 studenten, waarvan meer dan de helft masterstudent is. Van hen is ongeveer 40 procent internationaal. Het aantal internationale studenten in de bachelorfase zal vanaf september ook iets groeien, omdat de universiteit 5 extra Engelstalige bacheloropleidingen aanbiedt. Tot nu toe was er 1 Engelstalige bachelor (Leisure, Tourism and Environment). **LvdN**

BEDRIJF WILLEM DE VOS WIL OBESITAS BESTRIJDEN

De start-up A-Mansia, van WUR en de Universiteit van Louvain, heeft 13 miljoen euro startkapitaal opgehaald. Over drie jaar hoopt het bedrijf onder meer voedings-supplementen tegen overgewicht op de markt brengen.

Het bedrijf gebruikt daarvoor *Akkermansia muciniphila*. Deze bacterie, die van nature voorkomt in het menselijk darmstelsel, helpt om overgewicht en vermoedelijk ook ziekten als leververvetting tegen te gaan. Akkermansia werd in 2004 min of meer toevallig door Willem de Vos ontdekt. De hoogleraar Microbiologie was destijds op zoek naar bacteriën die groeien op stoffen die onze darmen zelf aanmaken, zoals mucus.

Vier jaar na de ontdekking begon De Vos een samenwerking met de Belgische hoogleraar Patrice Cani, van de Universiteit van Louvain (Leuven), om de gezondheidseffecten van de bacterie in kaart te bren-

gen. Muizen bleken na toediening van de bacterie minder vaak obesitas en diabetes type 2 te krijgen. Later ontdekte de Belgische groep dat het middel veilig is voor mensen. 'Het aardige is dat de bacterie ook werkt in gepasteuriseerde vorm', vertelt De Vos. 'Dat maakt toepassing in voedingsmiddelen veel gemakkelijker.'

Vermoedelijk door die relatief gemakkelijke toepasbaarheid haalde A-Mansia, dat verschillende patienten rond Akkermansia heeft, het benodigde startkapitaal razendsnel binnen. Vooral het Franse investeringsfonds Seventure legde veel geld in. De komende jaren gaat A-Mansia dat geld gebruiken om de toepassingen van de bacterie nader te onderzoeken.

A-Mansia is niet de eerste start-up van De Vos; hij was in Nederland betrokken bij zeker drie nieuwe bedrijven, waarbij telkens zijn onderzoek het startpunt vormde. **SvG**

GESCHIEDENISLES VAN ALUMNI



FOTO: LUKK ZEGERS

Een student kijkt naar Roel Dijk'sma's videoserie 'WUR 100 jaar onderwijs' op de videozuil in Forum. In deze serie vertellen veertien alumni over verschillende periodes uit de geschiedenis van WUR. Weerman Gerrit Hiemstra, voormalig rector magnificus Martin Kropff en twaalf andere bijzondere alumni vertellen over hun tijd op de universiteit. Gevraagd naar zijn favoriete inter-

view, zegt Dijk'sma (docent Hydrologie en Kwantitatief Waterbeheer) vooral blij te zijn met het totaalplaatje, want 'de verhaallijn is het belangrijkste'. **LZ**

Lees meer en bekijk Dijk'sma's videoserie op resource-online.nl

HOEVEEL HECHTE PARTNERS MOET JE HEBBEN?

Niet alle allianties die WUR aangaat met externe partners stellen evenveel voor, vertelt Bram de Vos van de strategiegroep Strategic Partnerships. Samen met zo'n negen andere panelleden bekeek de Vos hoe dat beter zou kunnen.

Nee, namen van minder nuttige partners gaat De Vos niet noemen. Wel wil hij vertellen wat de strategiegroep zoal heeft gedaan. 'We zijn eerst gaan kijken wat strategisch samenwerken eigenlijk is. Uiteindelijk hebben we gezegd dat er dan twee of meer kenniseenheden betrokken moeten zijn, maar eigenlijk zou heel WUR er iets aan moeten hebben.'

Vervolgens bekeek de commissie hoe de effectiviteit van de samenwerking in kaart gebracht kan worden. 'In eerste instantie keken we breed, naar educatiepartners, kennisbenuttingspartners, zoals

bedrijven, en onderzoekspartners. Maar de raad van bestuur had liever dat we vooral naar het laatste keken. Dat is een meer gelijkwaardige relatie. Met deze partners kun je bijvoorbeeld gezamenlijke EU-onderzoeksprojecten opzetten.'

De bestaande 'strategische samenwerkingsverbanden' werden door de projectgroep tegen het licht gehouden. 'Is de samenwerking actief? Zo nee, is die actief te maken? Halen we synergievoorden? Het moet wel een samenwerking zijn waar beide partijen wat aan hebben.' Verder moet de samenwerking bijdragen aan het bereiken van de strategische doelen. Dit was voor de groep lastig te onderzoeken: de strategische doelen worden immers nu in kaart gebracht door een andere strategiegroep. Met een concrete lijst van toekomstige partners waar WUR op in moet zetten, komt de

groep waarschijnlijk dus niet.

De strategiegroep worstelt nog met de vraag hoeveel strategische partners WUR moet hebben. 'Nu zitten we op tien tot vijftien. Met minder kun je wellicht meer bereiken, maar dan voelen andere belangrijke partners zich misschien tekortgedaan. Wie hier goede ideeën over heeft, is welkom.'

Kleinere samenwerkingsverbanden moeten volgens de Vos trouwens zeker zo belangrijk blijven als nu, maar die verdienen volgens hem niet het predicaat 'strategisch voor heel WUR'. **SvG**



▲ Bram de Vos

FOTO: GUY ACKERMANS

Thema: Strategische partners

WUR wil komend najaar een nieuw strategisch plan presenteren. Een van de tien thema's die daarin aan bod komen, is Strategische Partners. Wil je hierover meepraten? Dat kan. Drop je ideeën op de webpagina van de themagroep op intranet.wur.nl of ga langs bij de coördinatoren Bram de Vos en Tiny van Boekel.

2,5 TON VOOR 'ONDERWIJS ZONDER GRENZEN'

WUR heeft een beurs van bijna 2,5 ton gekregen om grenzen in het onderwijs te beslechten. De universiteit gaat het geld gebruiken om vakgebieden beter met elkaar te integreren, de uitwisseling met de maatschappij te versterken en de interculturele integratie te verbeteren.

De universiteit wil studenten handvatten geven om 'ingewikkelde vraagstukken in de maatschappij' te lijf te gaan, vertelt Dean of Education Arnold Bregt. 'Dergelijke problemen kun je bijna nooit vanuit één vakgebied oplossen. Je hebt altijd te maken met andere disciplines, de maatschappij, andere culturen. Ons onderwijs moet daar rekening mee houden en ik denk dat we die integratie kunnen verbeteren.'

Als voorbeeld noemt Bregt de nieuwe master Biobased Sciences. 'Deze opleiding wil interdisciplinair te werken, maar de visitatiecommissie

oordeelde dat binnen één programma de losse delen "plant", "biotech" en "economie" aanbieden, nog geen interdisciplinair werken is. Volgens de commissie moet dit verbeteren en ik denk dat dit voor meer studies geldt.'

Met de beurs wil WUR allereerst meer inzicht krijgen in de manier waarop dwarsverbanden op dit moment binnen het Wageningse onderwijs worden gelegd. Daarvoor worden straks indicatoren ontwikkeld, zodat de kwaliteit van integratie gemonitord kan worden. Vervolgens wordt gekeken hoe de 'best practices' vertaald kunnen worden naar andere vakgebieden en tot slot wordt het curriculum waar nodig vernieuwd.

De toegekende beurs is het resultaat van een aanvraag voor een Comenius Leadership Fellow. Bregt vroeg deze beurs persoonlijk aan bij het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, een afdeling van wetenschapsfinancier NWO. **SvG**

Food

22 mei	Thymos Health Week
22 mei	Studium Generale The Modernization of Dutch Agriculture in Films 1923-1982 - Modernization and Gender
24 mei	VSNU Onderwijsfestival
24 mei	Gather, Collect and Measure - Anne Geene, Artist in Residence. In collaboration with Beelden op de Berg

Alles over 100 jaar WUR vind je op www.wur.nl/100years

INSECT HEEFT ANDERE LANDBOUW NODIG

Wil het nog goed komen met de insecten in ons land, dan moeten landbouwers drastisch anders gaan boeren. De tijd is er rijp voor, zegt hoogleraar Plantenecologie en Natuurbeheer David Kleijn.

Kleijn is hoofdauter van een studie naar de achteruitgang van de insectenpopulaties in Nederland. Die werd uitgevoerd in opdracht van het ministerie van LNV. Aanleiding is een Duitse studie die vorig najaar veel stof deed opwaaien. Die langjarige studie laat zien dat het aantal insecten in dertig jaar tijd met driekwart is afgenomen.

De Duitse studie kreeg naast bijval ook kritiek, onder meer uit Wageningen. Onterecht, concluderen Kleijn en consorten. De Duitse studie deugt. De situatie in Nederland is waarschijnlijk minder dramatisch, blijkt uit de Wageningse evaluatie. Desondanks is er absoluut reden tot zorg, zegt Kleijn. Maar hoe slecht het precies met de insecten gesteld is, is niet duidelijk, bevestigt hij. De juiste gegevens ontbreken. Dankzij jarenlange monitoring van 'aaibare' insecten als vlinders en libellen zijn de populaties van die groepen behoorlijk in kaart gebracht. Maar data over biomassa, dus de totale hoeveelheid insecten, zijn er niet. Een vergelijkbare studie als die in Duitsland is daarom in ons land niet mogelijk.

De studies die er wél zijn, zijn bovendien niet eensluidend. De achteruitgang van soorten in natuurgebieden lijkt bijvoorbeeld enigszins tot staan gebracht, maar van soorten die afhankelijk zijn van agrarisch landschap niet. Van die laatste groep zijn overigens nauwelijks goede gegevens beschikbaar. Insecten tellen is meestal vrijwilligerswerk. En die tellen het liefst in natuurgebieden. Daar komt volgens Kleijn bij



▲ Dat de landbouw een doorslaggevende rol speelt bij de afname van het aantal insecten, staat volgens hoogleraar David Kleijn buiten kijf.

dat tot voor kort niemand interesse had in de biomassa van insecten. 'Dat is pas de laatste jaren omgeslagen, naar aanleiding van de discussie over de bijensterfte en de achteruitgang van weidevogels. Langzamerhand zijn we gaan inzien dat bulkinsecten ook belangrijk zijn.'

Kleijn adviseert de minister van LNV met name insectengroepen in het agrarisch gebied beter in kaart te brengen. Daarnaast is beter inzicht nodig in insectengemeenschappen. 'We weten eigenlijk niet welke groep de insectensamenstelling domineert in een bepaalde habi-

tat.' Ook is niet precies bekend waaróm insecten het zo slecht doen. Maar dat de landbouw een doorslaggevende rol speelt, staat volgens Kleijn buiten kijf.

Het roer in de landbouw moet om, vindt hij. 'Iedereen vindt dat eigenlijk wel, ook de meeste boeren, hoewel die begrijpelijkerwijs wel zeker willen weten dat ze met die nieuwe vorm van landbouw ook een goede boterham kunnen verdienen. De intentie is er om naar andere teeltsystemen te gaan die meer rekening houden met de natuur. De tijd is er rijp voor.' **✎ RK**

'WATERLINZENBURGER' KOMT ERAAN

Zin in een kroosburger? Het is nu nog toekomstmuziek, maar een vegaburger op basis van eendenkroos zit eraan te komen. Jurriaan Mes van Wageningen Food & Biobased Research en Ingrid van der Meer van Wageningen Plant Research werken eraan, samen met enkele partners.

De nieuwe vegasnack zal geen 'kroosburger' gaan heten, zegt

Mes. 'Consumentenonderzoek wijst uit dat de naam eendenkroos het niet zo goed doet; we kunnen het beter waterlinzen noemen, zoals het plantje ook wel heet.'

De meeste mensen kennen eendenkroos vooral als dat groene spul waar sloten mee volliggen. Maar het plantje heeft een heel hoog eiwitgehalte, legt Mes uit. 'En omdat het zo snel groeit is het als eiwitbron interessant.' Zo interessant dat WUR al drie jaar on-

derzoek doet aan eendenkroos.

Dat onderzoek is er met name op gericht om waterlinzen en het daaruit gewonnen eiwit voor menselijke consumptie geaccepteerd te krijgen. Mes en collega's zijn druk bezig een zogeheten Novel Food Dossier samen te stellen, dat de weg opent naar het schap in de supermarkt. Daarnaast is meer onderzoek nodig naar de mate waarin mensen het plantje kunnen verteren.

De aandacht in dit project richt zich ook op de extractie van de eiwitten. Voor dat onderdeel is Bio-refinery Solutions uit Groenlo verantwoordelijk. En voor de ontwikkeling van nieuwe producten doet Bobeldijk Food Group uit Deventer mee. De gemeente Lingewaard houdt zich bezig met de teelt. De gemeente ziet in de productie van eendenkroos een mooie manier om van de leegstand in de kassen af te komen. **✎ RK**

BROOD RUIKEN IS NIET BROOD KIEZEN

Mensen die brood ruiken, kiezen niet vaker voor brood. Die onverwachte conclusie trekken Wageningse voedingonderzoekers in een artikel in *Food Quality and Preference*.

Het is hét voorbeeld van geurmarketing: mensen met de geur van versgebakken brood verleiden om brood te kopen. Uit onderzoek van Monique Vingerhoeds van Wageningen Food & Biobased Research en collega's van Humane Voeding blijkt echter dat het niet helemaal zo werkt.

Op hersenscans van de proefpersonen in de MRI-scanner was wel een effect te zien van broodgeur: het centrum voor beloning in de hersenen werd geactiveerd. Maar als de proefpersonen moesten kiezen tussen plaatjes met wit brood, bruin brood en koekjes, had blootstelling aan broodgeur een wisselend effect. Zo bleek de geur van brood juist de keuze voor koekjes te bevorderen, terwijl de geur van warm hout vaker tot een voorkeur voor bruin brood leidde.

Vingerhoeds vindt het een brug te ver om daaruit te concluderen dat broodgeur de aankoop van koekjes stimuleert. Daarvoor is aanvullend onderzoek nodig in een real-life-setting. De proefpersonen lagen nu in een speciale MRI-scanner en kregen via een slange-

tje in de neus geuren toegediend terwijl ze plaatjes voorbij zagen komen.

Wel is het de onderzoekers duidelijk geworden dat voor het bevorderen van de aankoop van een bepaald broodtype, bijvoorbeeld volkorenbrood, het verspreiden van een broodgeur in de supermarkt niet zal helpen. De onderzoekers denken dat dit komt doordat de meeste mensen brood gedachteloos in hun karretje stoppen. 'De keuze voor brood is gewoontegedrag', aldus Vingerhoeds. 'En daarom denken we dat geur niet veel doet.'

Broodgeur komt daarmee in een rijtje methoden die al eerder zijn onderzocht en afgefallen om de keuze voor volkorenbrood te bevorderen. Het nu gepubliceerde onderzoek maakt namelijk deel uit van een groot project naar het stimuleren van gezonde keuzes. Volkorenbrood als eerste presenteren in de supermarkt, is bijvoorbeeld al onderzocht. Net als het extra onder de aandacht brengen van volkorenbrood. Tot nu toe is er weinig gevonden dat echt helpt om mensen die nu bruin brood kopen tot de aanschaf van (vezelrijker en dus gezonder) volkorenbrood te verleiden. Brood lijkt vooral te worden gezien als de drager voor beleg, aldus Vingerhoeds. 'Wel zien we zien dat volkorenbrood in de aanbieding doen, werkt.' **✎ AJ**



▲ Broodgeur verspreiden blijkt geen effectieve manier om de keuze voor volkorenbrood te bevorderen.

VISIE

'Verbod neonicotinoïden slecht beargumenteerd'

Vanaf 1 januari 2019 mogen boeren de insecticiden imidacloprid, clothianidin en thiamethoxam – de neonicotinoïden – niet meer buiten gebruiken. Ze zijn te schadelijk voor bijen en vogels, oordeelde de EU. Boeren en chemiebedrijven zijn boos en dreigen naar de rechter te stappen. Hilfred Huiting, onderzoeker bij Wageningen Research in Lelystad, vindt dat zij een punt hebben.

Is een verbod echt zo erg voor de boeren?

'Voor alles is een oplossing, maar het is de vraag of sommige teelten op korte termijn nog rendabel zijn als deze middelen niet meer gebruikt mogen worden. Dat geldt voor suikerbiet en sommige groenten, zoals kool.'

Maar voor de natuur is het verbod goed, toch?

'Dat is ook nog maar de vraag. De zaden van suikerbieten worden nu vaak gecoat met neonicotinoïden. Dat geeft goede bescherming tegen plagen en het middel is alleen giftig voor insecten die de plant eten, want het gewas wordt niet door bijen en hommels bestoven. Straks zullen veel boeren meerdere keren per jaar gaan spuiten met een ander insecticide. Dat is niet alleen schadelijk voor insecten die de plant eten, maar ook voor insecten die in de buurt rondvliegen. Politiek gezien begrijp ik het totaalverbod, maar wetenschappelijk vind ik het niet goed beargumenteerd.'

Zijn er geen andere, meer milieuvriendelijke alternatieven?

'Jawel. Bij sommige gewassen, zoals maïs, waren deze neonicotinoïden al een paar jaar verboden. In die teelten zijn er goede alternatieven. Deels zijn dat andere gewasbeschermingsmiddelen, deels is het een ander beheer. Ritnaalden in maïs kunnen bijvoorbeeld goed beheerd worden door op het juiste moment in het jaar de bodem te bewerken. Zulke alternatieven zijn vaak deeloplossingen, terwijl neonicotinoïden een kant-en-klaar oplossing bieden. Die deeloplossingen vereisen veel kennis en die hebben we lang niet voor elk gewas. De afgelopen tijd is daar ook weinig in geïnvesteerd.'

Is die investering nu wel te verwachten?

'Een verbod stimuleert de alternatieven wel. Misschien is het op de langere termijn ook wel goed. Maar ja, vertel dat een boer maar die acuut in de problemen zit.' **✎ SVG**



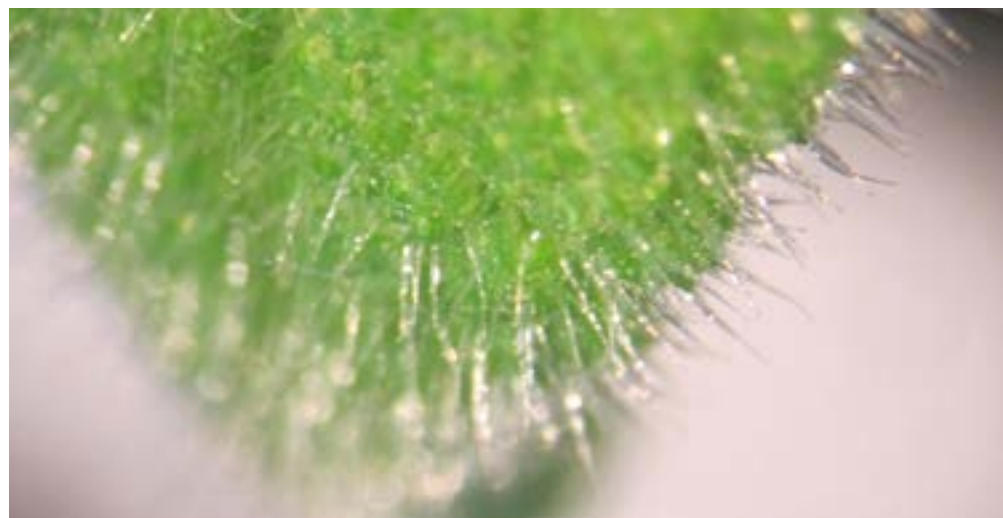
BIOPLASTIC UIT GEUR VAN SALIE

Van vluchtige monoterpenen, de citrusgeurtjes van planten, kun je bioplastic maken. Promovenda Esmer Jongedijk ontwikkelde de route die dat mogelijk maakt.

De frisse geur van sinaasappels en citroenen komt van het terpeen limoneen, dat als geur- en smaakstof in tal van producten wordt gebruikt. Limoneen wordt nu vooral gewonnen uit reststromen van de productie van sinaasappelsap. Maar die bron staat door plantenziektes en het gebruik van pesticiden in de citrusteelt onder druk. Monoterpenen zijn ook uit aardolie te winnen of synthetisch te maken. Maar planten maken ze ook. Jongedijk promoveerde onlangs op een studie naar hoe planten terpenen maken en hoe je dat trucje kunt gebruiken voor de productie van bioplastic.

Voor het *proof of principle* richtte Jongedijk zich op methylperillaat, een natuurlijke afgeleide van limoneen. Methylperillaat bleek in slechts twee chemische stappen om te zetten in tereftaalzuur, de bouwsteen van het polymeer waar petflessen van worden gemaakt. Als leverancier van het methylperillaat koos Jongedijk voor een salie, de *Salvia dorisiana*. Dat kruid ruikt sterk naar fruit. 'Ze noemen hem ook wel tuttifrutti-salie.'

Jongedijk wist vier genen van de salieplant te identificeren die betrokken zijn bij de productie



▲ De bladeren van *Salvia dorisiana* maken methylperillaat aan, een stof die gemakkelijk om te zetten is in tereftaalzuur, een bouwsteen van plastic.

van methylperillaat. Zij bouwde die genen in in een tabakachtige modelplant. Die maakte het methylperillaat netjes aan. Een bewijs, zegt Jongedijk dat ze de juiste genen te pakken heeft. Met die genen is het trucje om van monoterpenen polyethyleentereftalaat (pet) te maken in theorie geklaard. Maar de petflessen groeien daarmee nog niet 'aan de tabakplanten'. Methylperillaat winnen uit planten is technisch ingewikkeld. De ge-

vonden genen kun je echter ook inbouwen in micro-organismen zoals gist. Jongedijk ontwikkelde al een giststam die limoneen kan maken.

De route in gist heeft volgens Jongedijk commerciële potentie. Zeker als daarbij niet gemikt wordt op het grootschalige en goedkope petplastic als het eindproduct, maar op meer bijzondere materialen, zoals plastics voor lcd-schermen. **© RK**

FOTO: LABORATORY OF PLANT PHYSIOLOGY

ZONDER REUKVERMOGEN TOCH RUIKEN

Voor het eerst is aangetoond dat de hersenen van mensen die niet meer kunnen ruiken, toch reageren op geuren en op snuiven. Training van het geurvermogen heeft in zulke gevallen dan mogelijk toch zin.

Dat blijkt uit onderzoek van het Reuk- en Smaakcentrum van Wageningen University en Ziekenhuis Gelderse Vallei in samenwerking met onderzoekers van de universiteit van Graz. Het is gepubliceerd in *Human Brain Mapping*. De onderzoekers gebruikten daarvoor de data van patiënten met een geheel of gedeeltelijk aangetast reukvermogen. Ze onderzochten of en hoe de hersenen van deze personen reageren op geur en het opsnuiven van geurloze lucht.

Eerst werd de mate van aantasting van het reukvermogen vastgesteld met een reuktest. Vervolgens maakten de onderzoekers met functionele MRI de activiteit van hersennetwerken in het brein zichtbaar. De resultaten zijn verras-

send. Als de patiënten aan een geur werden blootgesteld, zagen de onderzoekers niet alleen activatie in het geurnetwerk in het brein, maar ook in de kleine hersenen (het cerebellum) en het visuele netwerk.

Dat er überhaupt hersenactiviteit is én dat hier meerdere hersennetwerken bij zijn betrokken, was nog niet eerder in onderzoek aangetoond bij mensen zonder reukvermogen, zegt onderzoeksleider Sanne Boesveldt. 'En het interessante is dat we niet alleen hersenactiviteit zien als de patiënten aan geuren worden blootgesteld, maar ook als ze geurloze lucht opsnuiven.' De bevindingen zijn volgens Boesveldt een indicatie dat reuk- en snuiftraining ook kan helpen bij mensen die hun reukvermogen volledig zijn kwijtgeraakt.

'Als er nog activiteit in de hersenen is, dan zijn zichtbaar de betrokken zenuwbanen nog wel intact', redeneert Boesveldt. 'En dat geeft aanknopingspunten voor training.' Vanwege

het gevonden effect van snuiven op de hersenactiviteit, speculeert ze dat snuiftraining zou kunnen bijdragen aan een (gedeeltelijk) herstel van het reukvermogen. Tot nu toe zetten artsen alleen reuktraining in bij mensen met een gedeeltelijk aangetast reukvermogen. **© AJ**



Op de website van Resource vind je dagelijks het laatste nieuws, opinies, video's en fotoseries. Hieronder een greep uit het aanbod.

ALUMNUS WORDT WETHOUDER



Anne Janssen wordt part-time wethouder Wijken & Wonen en Cultuur voor de PvdA in Wageningen. Janssen studeerde in 2003 af aan WUR in de Milieuwetenschappen. Ze woont nu nog in Amsterdam-West en is daar voorzitter van de PvdA-fractie.

LOKALE NATUUR



De kleine en vaak vergeten stukjes natuur in de buurt zouden een status moeten krijgen als gemeentelijk natuurmonument. Onderregie van hoogleraar Plantenecologie en Natuurbeheer Joop Schaminée en diens collega Anton Stortelder zijn alvast vijf voorbeeldprojecten ontwikkeld in Oost-Gelre, Peel en Maas, Schouwen-Duiveland, Stein en Tytsjerksteradeel.

SCHRIJVEN VOOR WIKI



Studenten die het mastervak 'The Carbon Dilemma' volgden, kregen van hun docent Thom Kuyper een bijzondere opdracht: schrijf een artikel voor Wikipedia over een controversie in de bodemkunde. In een kleine duizend woorden moesten ze de theorieën op een begrijpelijke manier uitleggen, met verwijzingen naar solide literatuur en zonder een mening te geven.

BEURS VOOR BAANWIELRENNER



Biologiestudent Steffie van der Peet hoopt de komende jaren door te breken in het baanwielrennen op de korte afstand. De sportbeurs van 1500 euro van het Niels Smith Fonds, die ze vorige week ontving, wil ze gebruiken om meer wedstrijden te kunnen rijden.

ONDER-TUSSEN ONLINE

WAGENINGEN UP STOPT



Na tien jaar gooit Wageningen UP het bijltje erbij neer. De digitale uitagenda werd gehackt en het opnieuw opbouwen van de site bleek te veel werk. 'Het is ook wel mooi geweest', vertelt oprichter Tim Möhlmann. De PhD-student zocht geruime tijd naar mensen die het stokje wilden overnemen, maar tevergeefs. De Facebookpagina van Wageningen UP, met bijna 4.500 likes, blijft voorlopig wel in de lucht.

Bekijk en lees het allemaal op resource-online.nl

DE STELLING

'Jouw vrijheid stopt waar je die van een ander inperkt'

Floor Biemans en haar vriendin willen misschien ooit trouwen en zijn blij dat ze in een land wonen waar dat kan. Toch steekt het Biemans dat bijna een op de vier Tweede Kamerleden in 2000 tégen het homohuwelijk stemde.

'Ik vind dat volksvertegenwoordigers onderscheid moeten maken tussen hun eigen mening en wetgeving. Homoseksuelen dragen evengoed bij aan de samenleving; ze werken, betalen belasting, doen vrijwilligerswerk. Dus op welke grond zou je hen het recht ontzeggen om gebruik te maken van het huwelijk? Als jij niet met iemand van hetzelfde geslacht wilt trouwen, prima, maar wie ben je om te zeggen dat een ander dat niet mag? Als ik niet van spruitjes houd, eet ik ze niet. Ik ga niet anderen verbieden ze te eten. Tegenstanders dragen



Floor Biemans is op 9 mei gepromoveerd op een onderzoek naar de invloed van genetica op de verspreiding van infectieziekten bij koeien.

vaak religieuze bezwaren aan tegen het homohuwelijk, maar het huwelijk is allang geen religieus instituut meer; ook niet-godsdienstige mensen trouwen. Het huwelijk toegankelijk maken voor iedereen weerspiegelt slechts de sociale vooruitgang in de maatschappij. Zelf heb ik eigenlijk nooit weerstand ervaren, maar ik kom wel op voor homorechten. Ik wilde ook per se een stelling daarover in mijn lijst. Zichtbaarheid is belangrijk. Onbekende dingen zijn eng, dus dan moet je zorgen dat ze niet meer zo onbekend zijn. Nederland is volgens mijn stelling geen beschaafd land, nee. Dat is natuurlijk gechargeerd; het moest prikkelend zijn, hè?! Toch vind ik het jammer dat sommige leden van het parlement hun persoonlijke opvattingen niet loskoppelen van gelijke rechten. Jouw eigen vrijheid stopt waar je die van een ander gaat inperken.' **© Ldk**



‘Voor 2000 euro collegegeld mag je kwaliteit eisen’

De beste docent van Wageningen dit jaar zweert bij krijt en schoolbord. En veel aandacht voor de studenten natuurlijk. Onderwijs gaat voor onderzoek, is het credo van Henry van den Brand.

tekst Roelof Kleis foto's Guy Ackermans

De Leermeester staat op de hoek van de kast. De trotse winnaar, Henry van den Brand, zet het beeldje voorzichtig op de tafel in zijn werkkamer in Zodiac. Dit is 'm dan. Het beeldje voor de Teacher of the Year heeft wel iets van een tovenaars. 'Misschien moet je dat ook wel een beetje zijn', lacht hij. 'Ik vind 'm mooi en ik ben er erg trots op.' Maar de uitreiking zelf heeft hij gemist. Toen op 24 april de winnaar van de Teacher of the Year Award bekend werd gemaakt, hing Van den Brand ergens hoog in de lucht tussen Boedapest en Amsterdam. Hij was op de terugweg van een jaarlijkse onderwijsklus. 'Zodra we aan het taxiën waren, heb ik mijn telefoon aangezet en zag ik de berichten binnenstromen.'

Van de vijf genomineerde docenten viel de keuze op Van den Brand, docent bij de leerstoelgroep Adaptatiefysiologie. Een jaar geleden stond hij ook op de shortlist, maar ging de prijs naar Jessica Duncan van Rurale Sociologie. 'En dat vond ik zó terecht. Wat zij allemaal voor studenten doet, de energie die zij in het onderwijs stopt. Jessica stond dit jaar weer bij de genomineerden. Maar kennelijk hebben de studenten besloten dat ik hem moest krijgen.' En dat voor iemand die in 2001 zonder enige onderwijservaring in het diepe werd gegooid, en helemaal geen docent had willen worden.

Van den Brand (48) is geboren in Kootwijkerbroek, een klein dorp op de Veluwe. Zijn ouders hadden een gemengd bedrijf. 'Eigenlijk was het vanaf het begin wel duidelijk dat ik in de diersector wilde blijven', vertelt hij. Na een studie aan de HAS in Dronten kwam hij in Wageningen terecht. 'Daar ging een wereld voor me open. Het hbo had voor mij te weinig diepgang gehad. In Wageningen, bij Dierwetenschappen, moest ik zelf nadenken. En dat ging fantastisch. Ik heb een dubbele master gedaan, diervoeding en dierhouderij.' Hij studeerde in 1994 af en wilde vervolgens heel graag aio worden. 'Maar de financiering kwam niet rond. Toen ben ik het bedrijfsleven in gegaan als junior-onderzoeker, bij een producent van voeders voor vleeskalveren.'

BEDRIJFSLEVEN

De kans om te promoveren kwam er twee jaar later alsnog. Maar na zijn promotie in 2000 herhaalde de geschiedenis zich: weer was er geen geld om als onderzoeker te blijven en zocht Van den Brand zijn heil in het bedrijfsleven. Ditmaal als onderzoeker pluimvee. 'Dat was een heel nieuwe wereld voor mij. Ook erg leuk, maar geen universiteit. Ik wilde liever echt fundamenteel onderzoek doen.' In 2001 kon hij als universitair docent toch in Wageningen aan de slag. 'Zonder enige onderwijservaring. Echt

‘Geef mij maar een schoolbord en krijtjes’



nul. Dit is jouw vak en ga je gang. Ik heb in de eerste jaren mijn basiskwalificatie onderwijs wel gehaald, maar in het begin sta je best met knikkende knieën voor de zaal. Ik was er absoluut niet op voorbereid.'

Is dat verantwoord?

'Dat is een lastige. Kijk, ik ben ook met niks begonnen en nu staat hier De Leermeester. Als je ervoor gaat, is veel mogelijk. Maar ik weet ook dat veel toponderzoekers niet direct de beste docent worden. Ik ben secretaris geweest van de opleidingscommissies Dierwetenschappen en dan krijg je alle studentbeoordelingen te zien. Er zitten docenten bij waarvan ik denk: wat zul jij het moeilijk hebben gehad in die zaal. Terwijl het zeer goede onderzoekers zijn. Veel docenten worden aangenomen op basis van hun onderzoekskwaliteit. Onderwijs doen ze erbij.'

Moet dat anders?

'Ik denk dat het goed zou zijn als binnen de hele universiteit meer nadruk zou komen te liggen op de kwaliteit van het onderwijs. De universiteit is in de eerste plaats een onderwijsomgeving. Onderwijs moet in mijn visie op nummer één staan. Als dat niet zo is, moet je bij contract-research gaan werken. En in dat onderwijs moet je als universiteit investeren. Dat geldt ook voor tenure track, het carrièretraject voor onderzoekers. De eisen voor het onderwijsdeel van tenure track mogen best strenger.'

Hoe dan, strenger?

'Als je tenure track in wilt, zou je aan een aantal basiseisen voor goed onderwijs moeten voldoen. Bijvoorbeeld dat je in ieder geval op de groslijst van 200 docenten staat waaruit jaarlijks de Teacher of the Year wordt verkozen. Dat zou ik absoluut aanbevelen.'

Zelf gooit Van den Brand zijn ziel en zaligheid in het onderwijs. Hij bekwaamde zich gaandeweg door via het Onderwijsinstituut cursussen te volgen over bijvoorbeeld interculturele communicatie, het ontwikkelen van examens en het voeren van een-op-eengesprekken. En voor de rest is het, volgens hem, een kwestie van veel lef tonen en af en toe iets nieuws proberen.

ACUALITEIT

Zelf denkt de dierwetenschapper dat hij de prijs vooral heeft gekregen omdat hij veel in studenten investeert. 'Ik bereid mijn colleges altijd tot in detail voor. Ik ga niet zomaar het platgetreden pad van het jaar ervoor. En daar steek ik tijd in. Hoe pak ik het dit keer aan? Hoe sluit ik bij de actualiteit aan? Wat is het kennisniveau van de studenten? Wie is mijn publiek?' Dat laatste neemt Van den Brand nogal letterlijk op. Hij wil bij elk gezicht een naam weten. Daar maakt hij echt werk van. 'Ik zit meestal met 100-plus studenten. Na twee weken wil ik minimaal de helft kennen, aan het einde van het vak allemaal. Die kennis gebruik ik ook; ik spreek mijn studenten bij hun naam aan. Dat persoonlijke is denk ik heel erg belangrijk. Studenten waarderen dat enorm. Je bent bij mij geen nummer, maar een mens. Zo zou ik zelf ook behandeld willen worden. En tijdens de pauzes zit ik niet achter mijn pc, maar loop ik rond om een babbeltjes met deze en gene te maken. Vraag ik feedback op het college of het practicum. Wat vind jij prettig en hoe kan het anders? Als het bij iemand niet loopt zoals het moet, maak ik tijd vrij. Desnoods komen ze een uur hier en geef ik individueel onderwijs. Die ruimte neem ik.'

Die persoonlijke aanpak levert Van den Brand veel krediet op bij zijn studenten. Tastbaar in de vorm van De Leermeester. En, kort geleden, met de Kloosterman Trofee, de jaarlijkse prijs van studievereniging De Veetelers. De 30 centimeter hoge, diepblauwe melkbus, een wisseltrofee die in 1976 is ingesteld, heeft ook zijn plekje op de kast.

Een keuze: schoolbord of digibord?

'Schoolbord, zonder meer. Ik ben deels gestopt met PowerPoint. Ik gebruik het alleen nog als ondersteuning in het college. Geef mij maar een schoolbord en krijtjes in verschillende kleuren. Het liefst een groot bord, zoals in zaal 222 van Forum. Binnen het bachelorvak Immunology and Thermoregulation verzorg ik het thermodeel. Kort

'De universiteit is in de eerste plaats een onderwijsomgeving'

'Veel toponderzoekers worden niet direct de beste docent'

gezegd gaat dat over de vraag hoe een dier of mens zijn of haar lichaamstemperatuur regelt en welke factoren daarop van invloed zijn. Echte basiskennis dus, maar ook best abstract. Dan begin ik van links naar rechts mijn verhaal op te bouwen. Met figuren, tabellen en schema's. Van a naar b naar c naar d. En als ik bij d ben, kan ik terugverwijzen naar de relatie met a of b. De student ziet dan in één oogopslag de verbanden. Dat gaat niet met een digibord. Zo'n bord is maar twee vierkante meter, en als-ie vol is swipe je hem weg. Zo'n verhaal opbouwen zorgt voor overzicht. En het reduceert de snelheid, waardoor studenten de stof veel makkelijker kunnen volgen. Je moet je dan wel tot de essentie beperken. En dat moet je van tevoren goed duidelijk maken: de boodschappen zijn beperkt, de rest lees je maar in het tekstboek.'

Kun je overal zo werken?

'Nee. Forum heeft een groot bord. Zodiac heeft een fantastisch bord en ook het Scheikundegebouw op de Dreijen is goed. Maar Orion is wat dit betreft een ramp. Daar zijn vooral digiborden of kleine whiteboards. Ik ben niet zo van de technische vernieuwingen. Ik ben meer een verhalenverteller. Ik kom uit een boerenomgeving en die praktijkervaring pas ik toe in mijn colleges. Iets heel abstracts probeer ik te vertalen naar een concreet voorbeeld. Ik schets de situatie en vraag studenten hoe zij daar mee om zouden gaan. Ik daag hen uit, ik stel vragen.'


DISCREPANTIE

Kritisch is Van den Brand op het niveau van het onderwijs. Studenten zouden dat ook wat meer mogen zijn, vindt hij. 'Voor 2000 euro collegegeld – en buitenlandse studenten betalen nog aanzienlijk meer – mag je kwaliteit eisen. Kijk, er zijn studenten die hier komen om hun papertje te halen. Die zijn tevreden met zesjes en zeventjes. Maar je hebt ook een categorie studenten, en dat geldt zeker voor de buitenlanders, die hier komen om de top te halen. Die willen waar voor hun geld. Dat vind ik volstrekt terecht. Er is geen discussie over het niveau van de kennis aan onze universiteit. We staan niet voor niks op één in de wereld. Maar er zit discrepantie tussen kennis hebben en kennis overbrengen. Studenten mogen eisen dat er een goede docent voor de zaal staat of hen begeleidt, die tegelijkertijd een goed onderzoeker is.'

Maar even kritisch is hij richting de studenten. Het niveau van het vwo houdt volgens hem niet over, om het maar voorzichtig uit te drukken. 'Heel simpele basiskennis ontbreekt vaak. Er zijn studenten die niet weten wat een richtingscoëfficiënt is. Dat gebeurt echt. Dat is havo-2-stof. Het vwo is vooral heel veel kunnen opzoeken en



niet zoveel weten. En dat wrekt zich. Ik zou het een zegen vinden als er strenger geselecteerd zou worden aan de poort. Laat studenten een test doen, stel cijfer-eisen of doe een motivatiegesprek of wat dan ook. Het is hard nodig.'

De goeden niet te na gesproken natuurlijk. Sterker nog, de excellente studenten hebben bij hem een streepje voor. Net als toen hij vorig jaar genomineerd werd voor de Teacher of the Year Award – alle genomineerden krijgen 2500 euro – doneert Van den Brand zijn prijzengeld aan de leerstoelgroep. 'Daarvan kunnen excellente studenten die aan het einde van hun studie zitten op congres om hun onderzoek te presenteren. Wij betalen dan alles. Ik heb dat geld verdiend door met studenten te werken, dan is het mooi als het ook voor studenten gebruikt kan worden.' 

WAT DOEN ZE NU?

'Het verlies van hun haar schijnt deze Ceresleden niet te deren. Het bier verzacht waarschijnlijk veel. Het zijn geen eerstejaars die hier kaalgeschoren worden, denk ik, daarvoor hebben ze te veel branie. Dus een ontgroening zal het niet zijn geweest. Stiekem ben ik benieuwd naar wat de heren tegenwoordig uitvoeren. En natuurlijk naar hun kapsel. Hoeveel van dat haar is sinds augustus 1984 definitief verdwenen?'

FOTO: ANNEKE VRO



Guy Ackermans is al 35 jaar fotograaf voor *Resource* en WUR. In al die jaren heeft hij bijzondere momenten vastgelegd. In dit feestelijke jubileumjaar voor WUR laat hij ons zijn meest bijzondere 'platen' zien.

Databewakers: We moeten niet naïef zijn

Beveiliging van data is een dagtaak voor de IT-afdeling. Niet alleen vanwege hackers of verlies van laptops. Ook de overheid stelt hogere eisen aan databeveiliging. 'Niet óf maar wanneer er een flink datalek komt, is de vraag.'

tekst Stijn van Gils foto's Guy Ackermans

Bescheiden en weinig opvallend is het gebouw aan de rand van de campus. Hier ligt het goud van WUR: een slordige 3.500 terabyte aan gegevens. Opgeslagen op veelal dubbel uitgevoerde servers. Om risico's te spreiden is er daarnaast een tweede locatie in Wageningen. Voor het geval dat.

In het datacenter ligt het volledige genoom van de banaan opgeslagen en informatie over hoe een koolmeesvrouw haar man kiest. Ook liggen er cijfers over de uitspoeling van nitraat op tarweperceel 34.1 bij proefboerderij Vredepeel en allerlei geheime microbiologische ontdekkingen die mogelijk gepatenteerd kunnen worden. En persoonsgegevens. Cijfers van studenten. Gevoelige informatie van patiënten die deelnamen aan een voedingsonderzoek. Of de privéfoto's van een student die zijn persoonlijke M-schijf als back-up gebruikt.

Hoeveel al die informatie precies waard is en welke informatie het gevoeligst is? Niemand die zich aan uitspraak daarover waagt (zie kader).

AANVALLEN

Dát er illegale interesse is in de Wageningse data, blijkt uit de tientallen aanvallen die de afdeling IT van het Facilitair Bedrijf (FB-IT) dagelijks moet afweren. 'Sommige zijn heel gericht', vertelt Raoul Vernède, security officer bij FB-IT. 'Bij anderen is het meer alsof ze kijken of je fiets wel op slot staat. Staat het slot open, dan nemen ze 'm mee.'

Hoe succesvol dit soort aanvallen zijn, wil FB-IT niet zeggen. Ook kan de afdeling niet precies vertellen waar de aanvallen vandaan komen. Is WUR gehackt door Iraniërs die vorig jaar een Nederlandse universiteit zouden zijn binnengedrongen? Of door andere landen? 'Ik kan het niet zeggen', aldus afdelingshoofd Maarten Brouwer.

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst meldt in haar jaarverslag van 2017 wel dat Russische functionarissen inlichtingen op het terrein van onder meer de wetenschap hebben verzameld. Ook zag de dienst pogingen van China om 'gericht informatie te verzamelen over economische en politieke onderwerpen'. SURF, de ICT-koepel van de Nederlandse universiteiten, noemt in een recent rapport daarnaast Iran als hackend land. 'In het algemeen kan ik zeggen: we moeten niet naïef zijn', vertelt Brouwer. 'Ook bij ons worden pogingen gedaan. Wie naar China gaat, moet bijvoorbeeld beslist geen laptop met gevoelige data meenemen.'

KEYLOGGERS

Naast spionage door overheden zijn er meer bedreigingen. 'Ook bij ons zitten kwaadwillende studenten. In het verleden hebben we te maken gehad met bijvoorbeeld keyloggers, fysieke apparaatjes die op de pc van een docent werden aangesloten om wachtwoorden te achterhalen', aldus Brouwer. Denk ook aan de medewerker die persoonsgegevens opslaat op een onversleutelde USB-stick die gemakkelijk kwijt kan raken, of die wegloopt zonder zijn computer te vergrendelen.


Volgens Brouwer is het niet de vraag óf er een flink datalek gaat komen, maar wanneer dat komt. 'Er worden hier regelmatig laptops gestolen. Dat is niet alleen materiële schade, maar ook een potentieel datalek. Dan kun je maar beter goed voorbereid zijn.'

Een nieuw aspect van databeveiliging zijn de zware eisen die de privacywet AVG vanaf 25 mei stelt. Persoonsgegevens mogen alleen nog verzameld worden wanneer dat noodzakelijk is. Meer onderzoeksgegevens verzamelen dan strikt nodig, kan dus niet meer. Daarnaast moet straks centraal bekend zijn welke data zijn opgeslagen. Als een willekeurig persoon bij WUR aanklopt om zijn 'dossier' op te vragen, moet WUR binnen 72 uur kunnen vertellen welke persoonsgegevens de 5000 medewerkers van WUR samen verzameld hebben. Ook moeten persoonsgegevens worden verwijderd zodra ze niet meer nodig zijn, in de regel al na twee jaar.

BEVESTIGEN

Om gegevens beter te beveiligen, voert FB-IT verschillende veranderingen door. Zo worden harde schijven van WUR-laptops al enige tijd standaard versleuteld. Zonder wachtwoord zijn de data dan nagenoeg niet te achterhalen. Telefoons volgen binnenkort met hetzelfde principe. Ook komt er een app, als tweede factor naast een wachtwoord. Medewerkers en studenten die willen inloggen moeten dan na het invullen van hun wachtwoord op de app bevestigen dat ze daadwerkelijk willen inloggen. Wie per ongeluk zijn wachtwoord op een nep-site invult, krijgt geen bevestiging op de app. Volgens Brouwer is een veilig beheer van data echter niet alleen de verantwoordelijkheid van zijn afdeling. Elke medewerker moet zich volgens hem bewust zijn van de risico's en zorgvuldig omgaan met gegevens. Dat bewustzijn neemt volgens Brouwer toe. Medewerkers snappen de risico's beter en hebben begrip voor een maatregel als de inlog-app.

KOSTEN

Brouwer moet ondertussen wel uitkijken dat zijn diensten niet te duur worden. Twee jaar geleden ontdekte Resource nog dat sommige onderzoeksgroepen hun data zelf beheerden, zonder tussenkomst van FB-IT. 'IT biedt wel opslag aan, maar dat is veel te duur', vertelde hoogleraar Dick de Ridder van Bioinformatica destijds. Centraal werd vervolgens besloten om de dataopslag dan maar intern te subsidiëren. Jaarlijks krijgt FB-IT nu een ton, zodat het minder kosten hoeft door te berekenen. De Ridder is inmiddels dusdanig tevreden over de houding van FB-IT en de nieuwe prijzen, dat de data-archieven van zijn afdeling binnenkort verhuizen naar de centrale opslag. 

'Elke medewerker moet zich bewust zijn van de risico's'



DE KROONJUWELEN VAN WUR

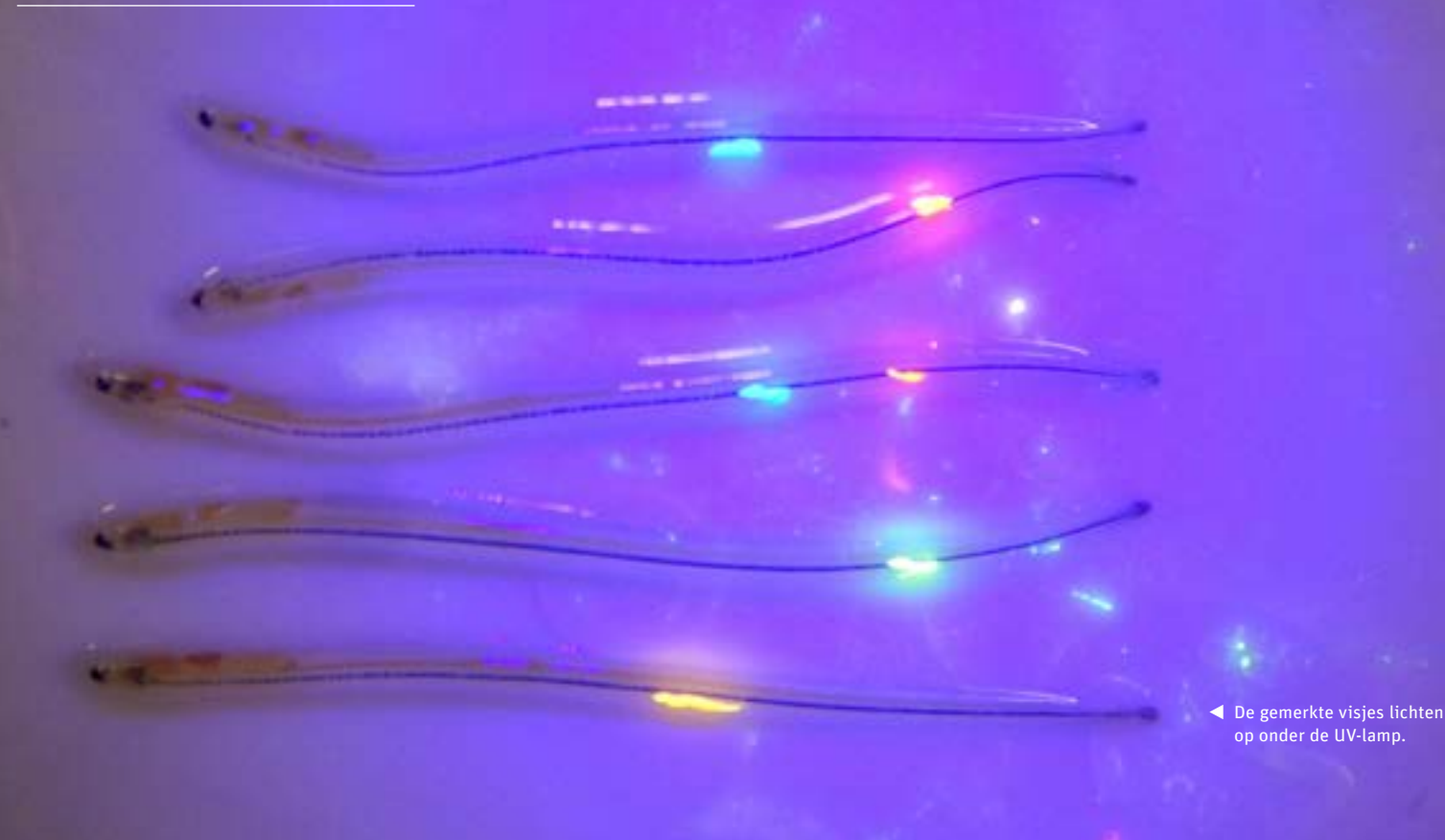
WUR heeft allerlei waardevolle datasets. Een deel van de WUR-data wordt dan ook extra beveiligd. Maar om wat voor gegevens het gaat, of van welke onderzoeksgroepen de gevoelige data vooral afkomen, willen de ICT'ers niet zeggen. Wel laten verschillende bronnen weten dat Wageningen Research meer 'geheime' datasets heeft dan de universiteit. Logisch, Wageningen Research doet meer aan contractonderzoek en beheert dus bijvoorbeeld ook meer gevoelige bedrijfsinformatie. Uiteindelijk moet veel informatie wel vrij ter beschikking komen. 'Wij stellen onze waardevolle bodemdata bijvoorbeeld via gratis open access beschikbaar', vertelt Bert Jansen, wetenschapsvoorlichter bij Wageningen Environmental Research. 'De informatie is immers verkregen met publiek geld.'

Volgens Willem Jan Knibbe van het Wageningen Data Competence Center, dat ontwikkelingen op het gebied van big data en data science ondersteunt, is de waarde van een dataset per definitie subjectief. 'Dat hangt er helemaal vanaf wat je ermee zou willen doen. Soms blijkt pas achteraf hoe waardevol een dataset is. Een waarde aan een individuele dataset koppelen, impliceert ook dat data die vrij voor iedereen beschikbaar zijn, geen waarde hebben. Nou, dat denk ik niet. Vrij beschikbare data zijn misschien wel het meest waardevol. Ik denk ook niet dat data op zichzelf het belangrijkste kapitaal van WUR zijn. Ons kapitaal zit veel meer in het vermogen om data te kunnen duiden en interpreteren.'

Discovisjes trekken de polder in

Onderzoek naar de migratie van glasaaltjes in de Nederlandse wateren moet licht werpen op mogelijke oorzaken van de teruglopende palingstand. Een reportage.

tekst Tessa Louwerens foto Ben Griffioen



◀ De gemerkte visjes lichten op onder de UV-lamp.

We wachten geduldig terwijl de Emma zacht op en neer deint in de sluis bij IJmuiden. Gelukkig is het lekker zonnig. Dan klinkt het signaal en gaan de sluisdeuren open naar zee. Vanaf daar is het nog geen minuutje varen naar de glasaaldetector.

Elk voorjaar trekken miljoenen glasaaltjes, jonge palingen, vanuit zee het zoete binnenwater van Nederland in om daar op te groeien. Onderweg komen ze voor de sluisen bij IJmuiden de glasaaldetector tegen: een soort klimmuur bedekt met een kokosmat die uitkomt op een bak. 'We pompen brak water uit het Noord-

zeekanaal in de bak die op het ponton staat', vertelt Ben Griffioen, onderzoeker bij Wageningen Marine Research. 'Dat water stroomt vervolgens langs de kokosmat en trekt glasaaltjes aan die 's nachts omhoog kruipen en in de bak vallen.'

DESASTREUS

Griffioen en zijn collega's van onder andere Visserij Service Nederland (VSN) onderzoeken de migratie van glasaaltjes. Ze doen dat in opdracht van verschillende partijen, waaronder waterbeheerders. Om de binnenwateren te bereiken, moeten de aaltjes behoorlijk wat hindernissen overwinnen. Nederland heeft namelijk een net-

werk van zo'n vijftienduizend waterwerken zoals stuwen, sluisen, dijken, dammen en gemalen. Die zorgen ervoor dat onze voeten droog blijven, maar ze maken het tevens lastig voor palingen om in- en uit te trekken. Dat kan volgens Griffioen desastreus gevolgen hebben. Het gaat wereldwijd slecht met de paling. Griffioen: 'In Nederland monitoren we de glasalen al sinds 1938 en het aantal is drastisch afgenomen. Sinds 1980 vangen we 95 procent minder dan in de periode daarvoor.' Hoe dat komt weten de onderzoekers niet precies. Naast de obstakels die de in- en uittrek van de palingen belemmeren, kan het ook liggen aan factoren zoals watervervuiling, veranderde zee­stromen en visserij.

IJmuiden is een belangrijke hub voor de aaltjes, omdat het toegang biedt tot het 26 kilometer lange Noordzeekanaal. Van daaruit trekken de glasaaltjes de Nederlandse polders binnen. De onderzoekers willen achterhalen hoeveel aaltjes het Noordzeekanaal binnenkomen, hoe ze zich verspreiden, hoe lang ze daarover doen en of er eventuele knelpunten bestaan. Om dat te onderzoeken, worden er in totaal dit voorjaar ruim 6 duizend glasaaltjes gevangen, gemerkt en uitgezet.

NAALDJE

De onderzoekers voorzien de aaltjes van een zogeheten VIE-tag, een fluorescerend merkje. Dat wordt met een klein naaldje onder hun huid aangebracht terwijl de visjes verdoofd zijn. Het merken van die kleine, glibberige beestjes is best een priegelwerkje en ze zijn inderdaad zo glad als een aal. 'Als je er eenmaal handigheid in hebt, gaat het vrij vlot', zegt Griffioen. 'Met drie man doen we er driehonderd per uur en we hebben pas twee keer in onze vingers geprikt.' De aaltjes hebben er volgens hem geen last van en als ze volwassen zijn, is er van het merkje niks meer terug te vinden.

Inmiddels kronkelen enkele tientallen glasaaltjes – de vangst van afgelopen nacht – als bezetenen rond in de emmer aan boord van de Emma, de sloep van de onderzoekers. Sommigen aaltjes hebben hun natuurlijke doorzichtige uiterlijk, andere zijn egaal bruin. Deze behoren tot een groep van 7600 aaltjes die met behulp van een kleurbad zijn gemerkt. Griffioen: 'Dat gaat veel sneller en was handig omdat we erg veel aaltjes moesten merken. Nadeel is dat we voor deze groep dus niet precies kunnen zeggen wanneer ze gemerkt zijn.' Eén aaltje heeft een opvallend oranje streepje. 'Die oranje hebben we vijf dagen geleden samen met zo'n negenhonderd andere aaltjes gemerkt en uitgezet bij het forteiland aan de buitenkant van de sluis.'

UV-LAMP

Het bootje is inmiddels weer terug bij de steiger. Daar worden de aaltjes in een aquarium gedaan en in een donkere kamer onder een UV-lamp gehouden. De gemerkte 'discovisjes', zoals de onderzoekers ze noemen, lichten dan op. De kleurtjes vertellen waar en wanneer de visjes zijn uitgezet. Een deel van de aaltjes is voor de sluisen van IJmuiden uitgezet en een ander deel erachter. Griffioen: 'Zo kunnen we bepalen of en hoe snel de aaltjes de sluisen passeren.' De verhouding tussen gemerkte en ongemerkte aaltjes geeft de onderzoekers ook een idee van de totale hoeveelheid aaltjes die probeert binnen te trekken en of de visjes daar-



▲ De glasaaldetector met de 'klimmuur' wordt geleegd door Bram van Wijk van Visserij Service Nederland. Langs het hele Noordzeekanaal staan in totaal twaalf van dit soort detectoren.

bij vertraging oplopen.

Op basis van deze gegevens kunnen gerichte maatregelen worden genomen om de doorstroom van de aaltjes te verbeteren. Regionale waterbeheerders zijn rondom het Noordzeekanaal al bezig met de verbetering van de migratiemogelijkheden. Op diverse andere plekken in Nederland zijn vispassages aangelegd, waardoor aaltjes bijvoorbeeld langs een gemaal kunnen.

EFFECTEN

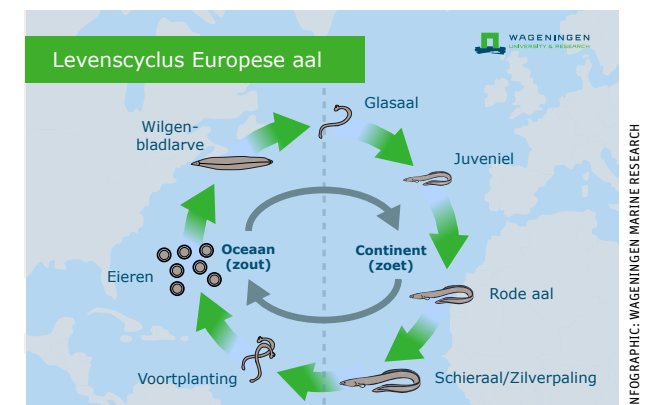
Het duurt volgens Griffioen nog wel even voordat de effecten van de maatregelen zichtbaar zijn. 'Alles wat we nu doen voor de glasaal, zal pas over tien tot vijftien jaar zichtbaar worden

als hun baby's aankomen bij IJmuiden.' Bovendien is het weinig zinvol om alleen in Nederland actie te ondernemen als er geen Europese maatregelen worden genomen. Er bestaat namelijk geen 'Nederlandse paling' waarvan de nakomelingen ook allemaal weer netjes terug naar Nederland komen.

Op de steiger zijn inmiddels alle gegevens verzameld en de inhoud van de emmer gaat weer overboord. Snel kronkelen de aaltjes richting de bodem. Als alles goed gaat, keert een deel over ruim tien jaar als volwassen schieralen weer terug naar deze plek. Om te beginnen aan de lange trektocht terug naar hun geboortegrond om zich voort te planten en vervolgens te sterven. ☹

6.000 KILOMETER VOOR SEKS

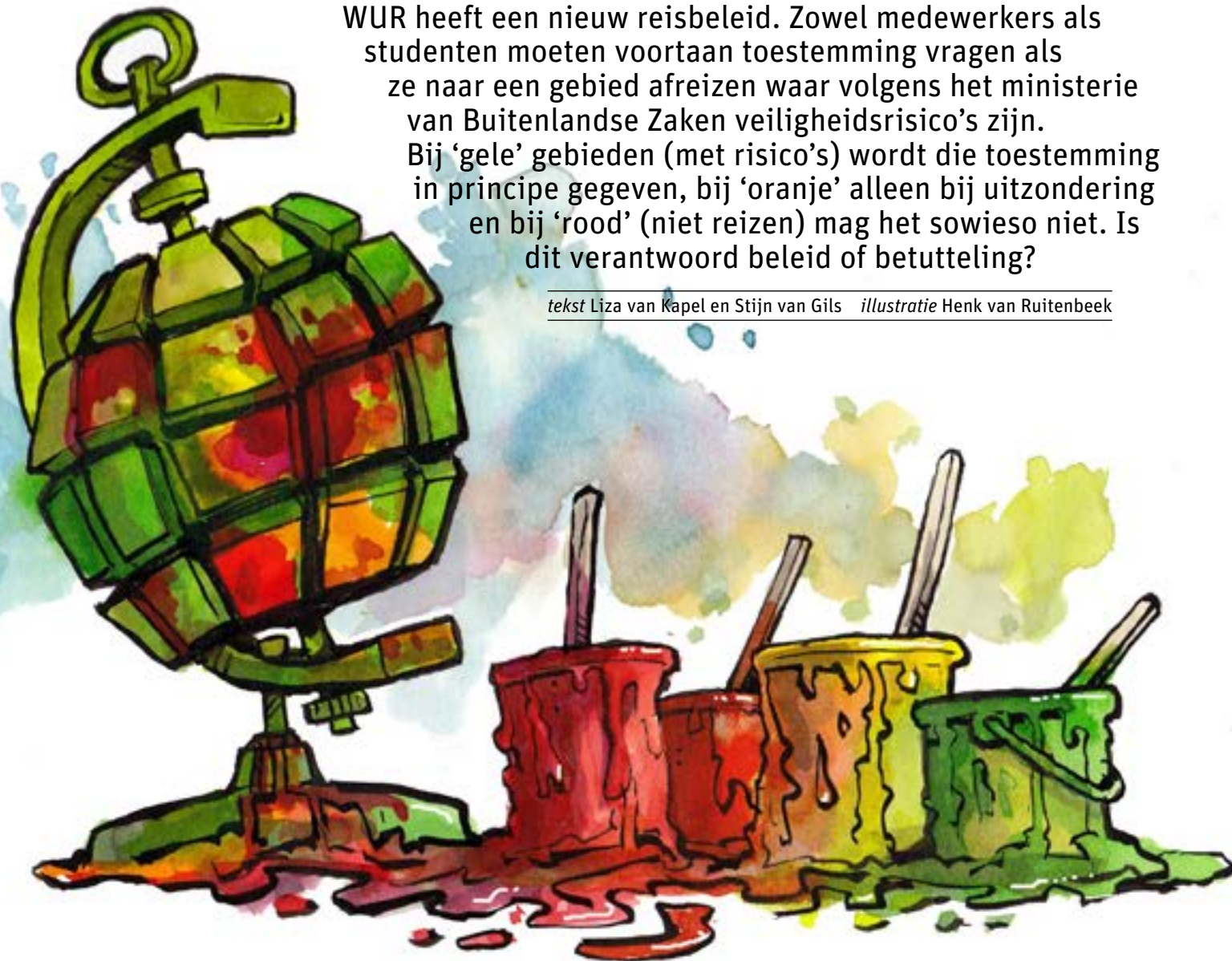
Palingen leven als jongvolwassen vis in zoet water. Als ze klaar zijn om te paaien en eitjes te leggen, trekken Europese palingen (*Anguilla anguilla*) naar de Sargassozee. Als de larfjes uit het ei komen, zijn ze ongeveer een halve centimeter. Het eerste levensjaar brengen ze door als wilgenbladlarven, die naam danken ze aan hun platte bladvorm. De larven zijn doorzichtig, dat is handig omdat ze op dieptes van soms wel 200 meter leven en daar weinig verstoppelplekken zijn. Daarna zwemmen en drijven de larven enkele jaren mee met de Golfstroom in de richting van Europa, een reis van zo'n 6000 kilometer. Daar groeien ze op. Na zo'n 10 à 15 jaar kunnen ze beginnen aan de lange reis terug naar hun geboortegrond. Het is tevens hun laatste reis, want na het paaien sterven de palingen.



VERANTWOORD REISBELEID OF BETUTTeling?

WUR heeft een nieuw reisbeleid. Zowel medewerkers als studenten moeten voortaan toestemming vragen als ze naar een gebied afreizen waar volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken veiligheidsrisico's zijn. Bij 'gele' gebieden (met risico's) wordt die toestemming in principe gegeven, bij 'oranje' alleen bij uitzondering en bij 'rood' (niet reizen) mag het sowieso niet. Is dit verantwoord beleid of betutteling?

tekst Liza van Kapel en Stijn van Gils illustratie Henk van Ruitenbeek



Fred de Boer



Thesiscoördinator Resource Ecology

'Ik wil eerst met mijn collega's bespreken wat dit nieuwe beleid voor een effect heeft. Ik zag net dat zelfs Zuid-Afrika helemaal geel is. Daar gaan heel veel van onze studenten naar toe. **Ik moet er niet aan denken**

om straks voor elke student een losse aanvraag te doen, of dat er extra cursussen gedaan moeten worden met mogelijk risico op uitloop. Het is voor mij de vraag wie uiteindelijk echt verantwoordelijk is. Onze studenten willen zelf heel graag naar de andere kant van de wereld. Juist ook omdat het er anders is dan in Nederland, daar leer je weer andere dingen, zoals onderzoek doen in afgelegen gebieden onder logistiek moeilijke omstandigheden. Dat brengt spanning. Is het dan onze verantwoordelijkheid als er iets gebeurt? Ik weet het eigenlijk niet zo goed. Het nieuwe beleid is een goed moment om daarover na te denken.'

Roel Dijkstra



Docent Hydrologie en Kwantitatief Waterbeheer

'Ik ga zelf meestal af op het advies van Buitenlandse Zaken. Het ministerie heeft vaak een beter overzicht dan de informatie die ik van lokale contacten krijg. Een paar jaar geleden wilde ik een student naar Zuid-Sudan sturen, volgens mensen daar kon dat, maar ik heb het toch niet gedaan. Gelukkig maar, want een paar maanden later ging het daar helemaal mis. **Stel dat ik het wel had gedaan, hoe had ik dat dan kunnen verantwoorden?** Ik ben het eens met het aanscherpen van de regels: ik denk dat je vanuit WUR meer risico loopt omdat de niche waarin WUR onderzoek doet vaak in risicogebieden is. Helemaal zonder risico gaat het natuurlijk nooit, maar je moet het ook niet bewust opzoeken en zeker geen studenten in gevaar brengen. Hun veiligheid en die van medewerkers gaat altijd voor.'

Madhura Rao



Masterstudent Food Safety, uit India

'Ik zou voor mijn masterthesis in het noordoosten van India de werksituatie op theeplantages gaan onderzoeken. De leerstoelgroep waar ik wilde afstuderen vond het prima, maar uiteindelijk kreeg ik toch geen toestemming. Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken zou het er te gevaarlijk zijn. Ik snap dat niet. **Het oordeel van Nederland is gebaseerd op de aanwezigheid van actiegroepen die daar tien jaar geleden waren.** Nu spelen die actiegroepen geen enkele rol meer. Onze eigen regering vindt het gewoon veilig, waarom zou ik dan niet kunnen gaan?'

Martijn Hackmann



Directeur bedrijfsvoering Social Sciences Group

'Ik beoordeel zelf veel aanvragen en ik vind het goed dat dit beleid er is. We moeten als organisatie onze verantwoordelijkheid nemen voor studenten en medewerkers die voor WUR op

reis gaan. **En ja, dat brengt wat bureaucratie met zich mee, maar dit is wel nodig om de veiligheid zo goed mogelijk te waarborgen.** Ik vind het goed dat wij ons daarbij baseren op het kleurcodesysteem van Buitenlandse Zaken. Zij beschikken immers over betere kennis om tot een oordeel te komen; WUR heeft namelijk geen netwerk van ambassades. In enkele gevallen zal dat oordeel misschien wat te strikt zijn, maar we proberen zo veel mogelijk maatwerk te leveren.'

Richard Chepkwony



Promovendus Resource Ecology Group, uit Kenia

'Laat me eens naar de kaart van Kenia kijken. Die rode gebieden in het oosten, dat klopt. Dat is de grens met Somalië. Daar zou ik zelf ook echt niet naartoe gaan. Maar het gebied waar ik vandaan kom, geel? Nee, dat had gemakkelijk groen kunnen zijn. Hetzelfde geldt voor het gebied waar ik het veldwerk voor mijn proefschrift doe. Als het in die gebieden geen verkiezingstijd is, dan is het gewoon veilig. **Ook Nederlandse studenten hebben dan echt geen veiligheidskursus of iets dergelijks nodig.** Wie in Kenia stage wil lopen, heeft trouwens sowieso toestemming nodig van onze overheid. In gevaarlijke gebieden krijg je die niet, dus eigenlijk heb je de Nederlandse reisadviezen hier helemaal niet nodig.'

Anusha Mehta



Masterstudent International Land and Water Management, uit India

'Ik begrijp het standpunt van WUR, maar ik denk dat het slechts deels hun verantwoordelijkheid is. De rest is eigen verantwoordelijkheid van studenten en medewerkers. En dan vooral voor oudere studenten en medewerkers, dus misschien zou er een leeftijdsgrens ingesteld kunnen worden. Ik vind de regels te streng: geel zou voor iedereen toegankelijk moeten zijn, oranje met toestemming, maar wel voor alle studierichtingen. Rood moet ontoegankelijk blijven. Voor mijn thesis wil ik focussen op grensoverschrijdende waterconflicten, wat zich net als andere geopolitieke onderwerpen richt op gevaarlijke gebieden. **Ik denk dat we uiteindelijk zullen stoppen met sommige onderzoeksrichtingen als de regels te streng zijn.** Ook vind ik het raar dat sommige mensen geen toestemming krijgen om naar hun thuisland te gaan voor onderzoek.'

Studentenvakbond in actie tegen steenkolenengels

Met een uitsprakenbingo vragen de studenten van de Wageningse studentenvakbond SAW aandacht voor het steenkolenengels van sommige docenten. Ze vrezen voor de onderwijskwaliteit. Volgens de universiteit vallen de problemen mee.

Docenten die elke afbeelding een cartoon noemen of hun studenten 'success with your assignment' wensen: de Engelse taalvaardigheid van WUR-docenten kan nog wel wat aandacht gebruiken, vindt Student Alliance Wageningen (SAW). De komende onderwijsperiode deelt de studentenvakbond bingokaarten uit met kromme Engelse uitspraken van Wageningse docenten.



De lancering van vijf Engelstalige bacheloropleidingen in september draagt bij aan de vrees voor de onderwijskwaliteit. 'Dat speelt zowel in Wageningen als landelijk', zegt Giulia Homs, voorzitter van de SAW. 'Steeds meer opleidingen worden Engelstalig. Als docenten en studenten die taal niet goed machtig zijn, gaat dat ten koste van de kwaliteit van het onderwijs. We willen de mensen bewust maken van de vraag of dit wel een slim plan is.' Die bewustwording geldt voor studenten – spreekt mijn docent wel goed Engels – maar ook voor de docenten zelf.

Studenten kunnen de bingokaart tijdens colleges gaan invullen. Wie zijn kaart als eerste vol heeft, wint. 'Bij zowel studenten als docenten moet het niveau gewoon omhoog, iedereen moet zich aanpassen. Dit is een vrij vriendelijke actie voor beide groepen', aldus Homs.

EXTREMEN

Sylvia van der Weerden, hoofd Wageningen in'to Languages, vindt het goed dat studenten kritisch kijken naar het taalniveau van hun docenten. Maar ze wil wel een lans breken voor de docenten. 'In zo'n spel worden de extremen aangehaald, maar het is geen reflectie van de werkelijkheid. De docenten worden in mijn ogen oneigenlijk hard aangepakt, bijvoorbeeld op hun accent, terwijl de boodschap gewoon overkomt.'

Dean of Education Arnold Bregt noemt de actie van de studenten 'ludiek'. 'Het doet me denken aan het boekje *'I always get my sin'* over fouten van Nederlanders die Engels spreken. Ik heb niet het idee dat het Engels van onze docenten een heel groot probleem vormt. Uit studentevaluaties is dat in elk geval nooit naar voren gekomen. Maar het is altijd goed om je te blijven ontwikkelen.'

Momenteel worden alle Wageningse docenten getoetst op hun Engelse taalniveau door

Wageningen in'to Languages. Van der Weerden: 'Alle docenten van de Environmental Sciences Group hebben zich al laten testen en met de Animal Sciences Group zijn we as we speak bezig.'

Op basis van die nulmeting gaat de universiteit indien nodig maatregelen nemen om het Engelse taalniveau van de docenten te verbeteren. De universiteit wil dat alle docenten het niveau van een *near-native speaker* beheersen (C2). Volgens Van der Weerden zitten de docenten van de Environmental Sciences Group veelal op een hoog C1 niveau. 'Goed onderweg maar nog niet allemaal op het streefniveau.'

AARZELING

Veel docenten aarzelen om langs te komen, merkt Van der Weerden. 'De werkdruk is hoog, ze geven vaak al lang les in het Engels en hebben andere prioriteiten. Ik snap dat wel, maar het is niet goed. Het zijn de uitspraakfouten van de wat zwakkere broeders die op zo'n bingokaart terecht komen. Het is dus ongelooflijk belangrijk dat iedere docent een nulmeting laat doen, want iedereen op het hoogste niveau lukt niet van de een op de andere dag.'

Volgens SAW worden de docenten alleen getoetst op begrip van het Engels, en niet op uitspraak, verstaanbaarheid en behendigheid met de taal. Dat klopt niet, zegt Van der Weerden. 'De toets bestaat uit een online test en een mondelinge intake. Daarnaast raden wij aan om ook een *quick scan* te laten doen van een webcollege. Wij beoordelen dan hoe vrij iemand is in het Engels, of hij of zij goed reageert op vragen, hoe uitgebreid de woordenschat is. Dan kun je iemands vertrouwdheid met de taal goed op waarde schatten.' Deze *quick scans* worden nog bijna niet afgenomen, tot spijt van Van der Weerden. 'Leidinggevend moeten hier achteraan gaan en dit stimuleren. Misschien is het bij hen nog te onbekend.' **FV, LvdN**



▲ Deelnemers aan de discussiemiddag over duurzaam meubelgebruik konden zelf een duurzame lamp knutselen van karton.

Zo veel afgedankte meubels; kan het ook anders?

Hoe zorg je ervoor dat het meubelgebruik duurzaam blijft als studenten continu verhuizen? Dat was de vraag die 4 mei centraal stond bij Furniture Futures van de Circular Economy Student Hub (CESH), een discussie- en workshopmiddag in StartHub Wageningen.

De CESH-studenten willen bijdragen aan de overgang naar een biobased en circulaire economie, waarin zoveel mogelijk hergebruik plaatsvindt, en zien daarbij een rol voor onderzoek en onderwijs. Dit jaar koos CESH voor meubels als thema. Volgens WUR-student Elke Sauter van CESH is dit belangrijk door de komst van nieuwe onderwijsgebouwen en de groei van het aantal studenten in Wageningen. Studentenvlats hebben een hoge doorstroom en meubels verhuizen niet altijd mee.

Om de discussie tussen studenten, meubelmakers en kringloopwinkels- over meubelafval

op gang te brengen, had CESH vertegenwoordigers uitgenodigd van Flokk Nederland (circulaire meubelmaker), Herso (maakt meubels van gebruikt hout), Emmaus Wageningen (kringloopwinkel) en de Forumbibliotheek (gebruikte circulaire meubels in hun renovatie) voor een discussiepanel.

De panelleden bespraken hoe consumenten tegenover duurzaamheid staan en hoe zij met hun bedrijf of organisatie bijdragen aan een meer circulaire economie. Zo vertelde Rick Ruigrok van Herso Houtbewerkers hoe zij al achttien jaar geen nieuw materiaal meer gekocht hebben. Petra Otten van de bibliotheek vertelde dat ze bij de renovatie van de universiteitsbibliotheek aanwezige meubels opnieuw probeerde te gebruiken, meubels die niet meer bruikbaar waren aan circulaire kopers verkocht en een strikte eisenlijst hanteerde voor de nieuw gekochte meubels.

Samen zagen ze grote kansen voor verbetering op het moment dat meubels kapot zijn en weggegooid worden. Al bij het maken zouden producten voorbereid moeten worden op hergebruik, bijvoorbeeld door te zorgen dat onderdelen te vervangen zijn (en niet het hele product weg hoeft) en deze onderdelen weer hergebruikt kunnen worden. Zowel bedrijven als studenten zouden zich hier rekenschap van moeten geven.

Er is nog een lange weg te gaan voordat meubels deel uitmaken van een circulaire economie, erkent medeorganisator Sauter. Hoe verbind je bijvoorbeeld de verschillende spelers in het proces en zorg je dat het afval van de een de grondstof van de ander wordt? 'Mijn droom is daar een soort database voor te hebben', zegt Sauter.

Tot slot konden studenten nog een lamp van karton knutselen. Dat was ook waar de meeste van 15 aanwezige studenten op afgekomen waren, uit behoefte om iets creatiefs te doen, zeker in deze zelfstudieweek. **Lvk**

ZONNE-ENERGIE

De groene zeeslak *Elysia chlorotica* gebruikt bepaalde algen als zonnepaneeltjes. De slak zuigt de alg leeg en gebruikt de opgezogen plastiden (energieleverende orgaanjes) als motor, hebben onderzoekers van Rutgers University (VS) ontdekt. Het diertje leeft door de fotosynthese in zijn lijf dus als een soort plant. De onderzoekers zijn razend benieuwd hoe de slak die geroofde zonnepaneeltjes in stand houdt. Dat trucje is geld waard.

KIETELEN

Hoe minder tastreceptoren, hoe gevoeliger voor jeuk. Dat ontdekten onderzoekers van Washington University bij proeven met muizen, die ze kietelden met een dun nylon draadje. Dit gegeven verklaart waarom ouderen vaker last hebben van jeuk door aanraking. De oudere huid bevat minder tastreceptoren. De theorie is nu dat tastcellen jeuk temperen. Maar hoe precies is nog niet duidelijk.

KANKERREMMER

Britse wetenschappers (John Innes Centre) hebben alle genen in kaart gebracht die in de roze maagdenpalm (*Catharanthus roseus*) betrokken zijn bij de aanmaak van de kankerremmer vinblastine. Die zoektocht heeft 60 jaar geduurd. De plant gebruikt liefst 31 stappen om het ingewikkelde molecuul te maken. Met deze kennis ligt de weg open naar meer productie van het dure medicijn. Nu is nog 500 kilo blad nodig om 1 gram vinblastine te isoleren.

BACH

Krokodillen reageren anders op klassieke muziek dan op eenvoudig geluid, blijkt uit onderzoek van de universiteit van Bochum (Duitsland). Ze gebruikten daarvoor MRIs. De beesten kregen (uiteraard) Bach te horen. De hersendelen die werden geactiveerd, blijken dezelfde delen als die vogels en zoogdieren gebruiken voor het verwerken van geluid. Dat wijst erop hoe evolutionair vroeg het muzikale brein zich al heeft ontwikkeld.



Studentenpartijen laten minder flyers drukken

Duizenden flyers laten drukken voor de studentenraadsverkiezingen die vervolgens in de papierbak verdwijnen. Zonde, vinden de studentenpartijen S&I en CSF. Daarom laten de twee partijen in aanloop naar de verkiezingen minder flyers drukken.

De groene en internationale partij S&I heeft het al langer op het wenlijstje staan om helemaal geen flyers meer te drukken. 'Het is moeilijk, want je verliest de voordelen ervan. Met een flyer zullen studenten je langer herinneren', aldus Amit Choudhary van S&I. Dit jaar zette de partij toch door en plakte er een petitie aan: hoe

meer studenten hun handtekening zetten, des te minder flyers er gedrukt worden. Tijdens de verkiezingen van vorig jaar lieten de drie partijen samen meer dan 10.000 flyers drukken. Choudhary: 'In onze ogen is dat papierverspilling. Ons doel is om helemaal geen papier te gebruiken en dit is een eerste stap.' Inmiddels hebben zo'n honderd studenten de petitie getekend, wat neerkomt op 2900 flyers in plaats van 3000 voor S&I. 'Het is een kleine stap', geeft Choudhary toe, 'maar het is een begin.' CSF heeft voor de komende verkiezingen 2500 flyers besteld, minder dan normaal. Joanne

Rink: 'We willen ons best doen om ze zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken, flyers komen namelijk vaak in de flyerbak terecht.' Bij de christelijke fractie staat duurzaamheid altijd hoog op de prioriteitenlijst, aldus Rink. Zo wordt de nieuwsbrief bijvoorbeeld alleen digitaal verspreid. VeSte doet niet mee met het initiatief van S&I en CSF, maar moedigt het wel aan. De verkiezingen voor de Student Council zijn van 28 mei tot en met 1 juni. De kandidatenlijst is via resource-online.nl te raadplegen. De petitie van S&I ondertekenen kan via de Facebookpagina van S&I. **LvdN**



FOTO: MARIEN SCHEFFER

Kunst heffen

Meestal heffen ze gewichten in een krachthonk, maar op zaterdag 12 mei hadden deze leden van studentkrachtsportvereniging Wageningen Beasts een alternatieve training. Ze hielpen hoogleraar Marten Scheffer met het in elkaar zetten van een enorme, loodzware kever in de vijver tussen Forum en Orion.

Woensdagmiddag is de sculptuur van de Deense kunstenaar Vang Iversen feestelijk onthuld. *Must Leave* verbeeldt volgens initiatiefnemer Scheffer de neiging van dier én mens om de wereld over te trekken, en de vernieuwing die dat met zich meebrengt. **LdK**

Studenten nemen Veluweloop over

De Veluweloop is weer in handen van de studenten. Een commissie van voornamelijk studenten wil nieuw leven blazen in de estafeteloop over de Veluwe.

Voorzitter en initiatiefnemer van de jonge ploeg is Koen Jansen, vierdejaarsstudent Bos- en Natuurbeheer. De 800-meterloper van Tartlétos is ondanks zijn nog jonge leeftijd een Veluweloopveteraan. Op zijn achtste liep hij al mee met KODS – Kotsend Over De Streep –, het team van zijn ouders. Later deed hij mee met studentenatletiekvereniging Tartlétos. 'Ik geloof dat ik in totaal al een stuk of tien keer heb meegelopen.'

Bij de 36ste editie in 2017 was Jansen vrijwilliger bij een wisselpunt. 'Ik doe een bestuursjaar bij Thymos en het is traditie dat het bestuur een wisselpunt bemant.' En daar zag hij dus dat er organisatorisch nog wel wat te verbeteren valt aan de Veluweloop. 'Ik heb vervolgens aangegeven dat ik graag bij de evaluatie van de race betrokken wilde worden.'

Van het een kwam het ander. De organiseren-

de stichting achter de Veluweloop zit al jaren te springen om nieuw bloed. De Veluweloop wordt organisatorisch voornamelijk gedragen door vijftigplussers. De wens om de boel, net als vroeger, in handen van studenten te geven, is de afgelopen jaren al meerdere malen geuit maar nooit gerealiseerd. De nieuwe ploeg van Jansen moet de estafeteloop uit het slop trekken.

Het zevenkoppige team bestaat uit vijf studenten en twee alumni. Allen atleten met hun wortels bij Tartlétos en burgervereniging Pallas '67. Het hoofddoel is volgens Jansen het evenement organisatorisch weer op orde te brengen. 'Dat betekent in de eerste plaats voldoende deelnemers trekken om financieel rond te komen.' Jansen mikt op 100 teams. Vorig jaar stonden er 67 teams aan de start, twee jaar geleden vond de loop bij gebrek aan deelnemers een jaartje niet plaats.

'Het grootste deel van de aanwas moet van de studenten komen', zegt Jansen. 'Die groep is onvertegenwoordigd. Het afgelopen jaar waren er maar elf studententeams. Verder denken we



aan medewerkers van de universiteit. Het zou mooi zijn als er weer een sfeer van competitie komt tussen de verschillende WUR-onderdelen, als groepen bij wijze van teambuilding mee gaan doen aan de Veluweloop.' **CRK**

De inschrijving voor de 37ste Veluweloop, op 13 oktober 2018, is geopend. Kijk op veluweloop.nl.

ONDERTUSSEN IN... FRANKRIJK

'Staken zit ingebakken in de Franse mindset'

Het openbaar vervoer in Frankrijk lag wekenlang deels plat vanwege stakingen. Air France-vluchten werden afgelast wegens personeelsacties en tienduizenden mensen marcheerden op 1 en 5 mei in Parijs tegen de hervormingen van president Macron. Wat beweegt de Fransen ertoe om zo veel te protesteren? Louise Courtois denkt dat het iets te maken heeft met hiërarchie en traditie.

'Stakingen zijn inderdaad erg gebruikelijk in Frankrijk. Ik zie dat het diep ingebakken zit in de Franse mindset. De belangrijkste reden daarvoor is volgens mij de grote afstand tussen directeuren en hun werknemers; er is een sterke hiërarchie in Franse bedrijven. Daardoor kunnen arbeiders hun zorgen niet uiten in een gesprek, en blijft staken al snel over als enige optie. Tegelijkertijd zijn de directeuren geïsoleerd van het normale personeel. Dit creëert een elite die geen feeling heeft met het arbeidersleven. Naar mijn idee is staken een arbitraire manier om iets af te dwingen, omdat stakingen in sommige sectoren van nature meer impact hebben. Het personeel van het openbaar vervoer kon bijvoorbeeld heel veel mensen treffen in de afgelopen weken,



Louise Courtois is uitwisselingsstudent Management, Marketing and Consumer Studies, uit Frankrijk.



FOTO: SHUTTERSTOCK

en dat zijn meestal normale mensen net als zij. Vrienden van mij in Frankrijk, die van hun ouders' huis naar de universiteit reizen, ergeren zich enorm aan het gebrek aan treinen. Maar ondanks de ergernis van veel mensen blijft staken een doodnormale manier om met problemen om te gaan, in het bijzonder voor de oudere generatie. Zij herinneren zich de gebeurtenissen van mei 1968, toen een protestbeweging de economie bijna platlegde. Ik denk dan onze generatie, die meer in het buitenland komt, zich realiseert dat andere landen beter af zijn omdat ze minder stakingen hebben. Ik ben ook tot dat inzicht gekomen toen ik hier kwam studeren. Toch denk ik dat het nog vele jaren zal duren voordat de cultuur in Frankrijk verandert.' **TF**

JIJ OP DE CAMPUS

Na zijn bachelor International Studies in Leiden kwam Michiel van de Pavert (24) naar Wageningen voor de master International Development Studies. Die bevat hem beter. 'Deze studie is meer gericht op problemen oplossen. Alle puzzelstukjes vallen daardoor op hun plek.' Hij is zelfs zo enthousiast, dat hij nu naar PhD-mogelijkheden kijkt.

De academische wereld had Michiel bijna verloren aan het conservatorium. 'Ik speelde elektrische gitaar. Nu heb ik geen tijd meer om elke dag te spelen, en een kwartiertje per week is niet leuk. Daarom luister ik tegenwoordig alleen nog naar muziek.' Hij is niet rouwig om zijn gemiste muziekcarrière. 'Het is maar voor een paar weggelegd om de beste te zijn en het muziekwereldje trok mij niet zo. Muziek maken is mooi als hobby, maar meer niet.'

Michiel heeft – zacht gezegd – niet voor WUR gekozen omdat die in Wageningen is. 'De

stad kan mij weinig verrotten. Ik ben er ongeveer twee keer geweest maar er is niet zo veel aan.' Het ging hem puur en alleen om de master. Het enige wat Wageningen verder te bieden heeft is de mooie omgeving,

'De stad kan mij weinig verrotten. Ik ben er twee keer geweest; er is niet zo veel aan'

vindt hij. 'Ik ga graag wielrennen omdat dat in deze buurt nogal goed kan.' Dat het momenteel lastig is om een kamer vinden in Wageningen, vond Michiel ook geen probleem. 'Mijn vriendin Laila heeft een studio in Arnhem die groot genoeg is voor ons beiden. Ik heb niet zoveel contacturen, dus ik kan gewoon af en toe op en neer.' Voor zijn toekomst kijkt Michiel naar de mo-



FOTO: ANNE VAN DER HEIJDEN

gelijkheid om een PhD te doen bij de leerstoelgroep Knowledge, Technology and Innovation. 'Ik ben nu bezig met een oriëntatievak om te zien welke andere opties er zijn. Ik weet dat ik deze leerstoelgroep wil kiezen, maar ik moet natuurlijk ook weten waarom ik de andere niet kies.' [AvdH](#)

FEESTEN

Zin in een feestje? Resource wijst de weg. Voor meer tips, zie de Facebookpagina van Wageningen UP.

SHOUT – GAYTIES PARTY

24 mei vanaf 23:00 uur

Trek je schitterendste discopak aan en maak de dansvloer van de Wil de Wereld onveilig. De avond staat bol van hits uit de *seventies*, *eighties* en *nineties*, dus de muurbloem uithangen is onmogelijk.

LUCA – AFTERPARTY NACHT VAN DE FOOI: FULL MOON

26 mei van 22:00 tot 04:00 uur

Drinken voor het goede doel, dat geeft een fijn gevoel. Luca verkeert in tropische sferen, met shotjes Blue Curaçao voor een zacht prijsje. Fototip: niet breeduit lachen als je al Blue Curaçao op hebt...

KSV - INTO THE FOODS

27 mei van 13:00 tot 19:00 uur

Een foodfestival op de parkeerplaats bij de Stadsbrink, met muziek van dj's en bands en lekkere hapjes die door studenten, kinderen, ouderen, gehandicapten en vluchtelingen in elkaar zijn gedraaid. [i](#)



FOTO: GUY ACKERMANS

▲ Het Bevrijdingsfestival op 5 mei in de binnenstad van Wageningen trok ruim 120 duizend bezoekers.

Wageningse masterstudenten gaan voor hun stage en thesis de hele wereld over. Ze maken kennis met de praktijk en andere culturen. Hier vertellen ze over hun avonturen.

Puzzelen met toxicologie in Zurich

'Toen ik begon met mijn studie in Wageningen, raakte ik geïnspireerd door de colleges over voedseltoxicologie. De docenten wisten goed over te brengen hoe boeiend het vakgebied is.

Voor mijn masterthesis heb ik me beziggehouden met de aanwezigheid en de impact van vervalsmiddelen in zogenaamde natuurlijke voedingssupplementen uit kruiden. Kruidextracten worden veelal als veilig beschouwd vanwege hun natuurlijke oorsprong. Maar de supplementen die ik onderzocht, bevatten veel vervalsmiddelen, bijvoorbeeld toegevoegd magnesium. Ik heb zelfs een PhD-voorstel rond voedseltoxicologie geschreven.

PUZZELLEN

Nu ben ik voor een half jaar op stage in Zurich, waar ik met verschillende analytische instrumenten probeer om toxische stoffen in menselijke cellen te detecteren. Er worden steeds minder dierproeven gedaan om toxiciteit en voedselveiligheid te bepalen. Maar om te kunnen bouwen op in-vitroanalyses, moeten we er zeker zijn dat we bepaalde stoffen in cellen kunnen opsporen. Het is net een puzzel waarbij je zoveel mogelijk stukjes informatie moet combineren.

Ik zocht een stage buiten Nederland omdat ik in zoveel mogelijk verschillende landen wil ervaren hoe het is om er te leven en te werken. Zwitserland sprak me aan omdat ik gehoord had dat de onderzoeksfaciliteiten en omgeving heel goed zijn. Mijn Wageningse stagebegeleider raadde toen ETH Zurich aan.

BERGOP FIETSEN

Bergen zoals hier was ik door mijn tijd in Nederland al weer wat ontwend. Een

ander groot verschil met Nieuw-Zeeland is het op-de-fiets-naar-school-concept. In het vlakke Nederland ligt fietsen voor de hand, maar tot mijn verrassing fietst men in Zürich zelfs bergopwaarts naar de universiteit.

Wat ik erg waardeer aan Zwitserland zijn de hightech faciliteiten en een betere balans tussen werk en privé. Zowel in Zwitserland als Nederland lijken mensen een veel betere werk-privé balans te hebben. Ze houden rond 5 uur op met werken. In Nieuw-Zeeland, waar ik vandaan kom, wordt veel overgewerkt en is het normaal om pas rond 7 of zelf 8 uur naar huis te gaan.

Om een goed gevoel van de stad te krijgen, heb ik al veel van de musea bezocht die Zürich heeft. Mijn favoriet was een tentoonstelling over wolven. Ook heb ik enkele chocoladewinkels bezocht om groot in te slaan. Chocola is een van de Zwitserse specialiteiten en ik ben een grote chocoladefan. Ik maak me nu al zorgen over wat ik ga missen als ik hier klaar ben.' [i](#) [CN](#)



HET ECHTE WERK 

Wie: Ally (Shuhuan) Zai, masterstudent Food Safety
Wat: Stage voedselveiligheid
Waar: ETH Zurich, Zwitserland



Agenda

Donderdag 17 mei t/m 31 mei

FILMS VOOR STUDENTEN

The Modernization of Dutch Agriculture in Films 1923-1982, Studium Generale Series: Modernization of the farm, Modernization and gender, Modernization and the landscape. *Lady Bird*: komedie over tiener die zich afzet tegen moeder. *Lucky*: komisch drama over 90-jarige cowboy. *Jusqu'à la Garde*: drama over vechtscheiding. *The Bastard*: docu met een onthutsende familiegeschiedenis. *Nico, 1988*: biopic over laatste twee jaar van Christa Päffgen. Locatie: Wilhelminaweg 3A, Wageningen. €6,50/€5.

MOVIE-W.NL

Donderdag 17, 18, 19, 31 mei & 1, 2 juni, 20.30

'DE MEEUW': STUDENTENTHEATER IN HET BELMONTE ARBORETUM

'Mensen zijn net meeuwen. Het is aanpassen, vissen of sterven.' Ook dit jaar zal het mooie Belmonte het toneel vormen voor de jaarlijkse voorstellingen van de Wageningse Studenten Toneel

Vereniging. Dit jaar spelen wij 'De Meeuw' van Tsjechov – een stuk over liefde, kunst, onvervuldheid en desillusie.

WSTV.NL/DE-MEEUW

Thursday May 24, 12.30-13.20

LUNCH WORKSHOP WAGENINGEN WRITING LAB 'PLAN FOR SUCCESS'

How do you start on your writing assignment in an effective way? That's the question we aim to address during this workshop. We'll provide you with the theory behind the writing process and guide you in applying this theory to your own assignment. Don't forget to bring your assignment!

The workshop is free. Be on time, as participant numbers are limited to 20. Venue: Forum C106. Info: info.wageningenwritinglab@wur.nl.

Thursday 24 May, 19.30

VERITAS FORUM: 'WHAT MOTIVATES YOU TO DO GOOD?'

What makes us human? What is morali-

ty? Where does it come from? How does this influence our actions? Philosophers Jeroen Hopster (Utrecht University) and Jeroen de Ridder (VU Amsterdam) will discuss this and other questions related to morality and looking after our environment. Venue: Forum C222. Free admission. Drinks afterwards in 'Ons Huis' (Harnjesweg).

NL.VERITAS.ORG

Zaterdag, 26 mei, 10.00-23.00

NACHT VAN DE FOOI WAGENINGEN

Gedurende de Nacht van FOOI staan veel verschillende horecagelegenheden hun foor af om ontwikkelingsprojecten te steunen. Nacht van de FOOI is een landelijk studenteninitiatief, waarbij door middel van evenementen, muziek, spelletjes en optredens zoveel mogelijk foor opgehaald wordt om vier duurzame, kleinschalige ontwikkelingsprojecten te steunen. Kom daarom gezellig een drankje drinken of een hapje eten bij een van de deelnemende horecagelegenheden. Of kom naar de Markt,

waar de hele dag van alles te beleven is zoals: optredens, een kledingmarkt en een loterij! Zie onze Facebookpagina voor meer informatie.

Zondag, 27 mei, 16.00

OPENING EXPOSITIE DE CASTEELSE POORT: 'GEMAAKT VOOR STAD EN WERELD' DOOR LOUISE FRESCO.

Een unieke expositie waarin bijzondere gebeurtenissen en (voormalig) medewerkers van de universiteit centraal staan met zaken die Wageningen en de wereld hebben verrijkt. Het gaat daarbij niet louter om wetenschappelijke, maar ook om culturele ontwikkelingen in muziek en beeldende kunst. Tezamen een bonte verzameling van opmerkelijk onderzoek, hobby's, mijlpalen, ontdekkingen en nog veel meer. Orkestleden van de WSKOV (Wageningse Studenten Koor- en Orkestvereniging) spelen een uitvoering van *Ode to Science*, gecomponeerd door Marten Scheffer. Locatie: De Casteelse Poort, Bowlespark 1A, Wageningen.

Zaterdag 26 mei & zondag 27 mei, 13.00-19.00

FOOD FESTIVAL 'INTO THE FOODS'

Op initiatief van leden van studentenvereniging K.S.V. St. Franciscus Xaverius, zullen deze middag de chillste deuntjes, de lekkerste hapjes en een relaxte sfeer samenkomen, oftewel; de perfecte formule voor een gezellige zondagmiddag! Op zaterdag 26 mei bundelen Wageningse studenten, kinderen, ouderen, gehandicapten en vluchtelingen hun krachten om heerlijke hapjes voor het festival te maken. Voor een klein prijsje kunnen de hapjes worden geproefd, evenals specialiteiten van lokale horeca. Verschillende bands en dj's verzorgen de muzikale omlijsting. Locatie festival: Stadsbrink Wageningen. Zie Facebook.

Woensdag 30 mei, 19.30-22.30

BEDRIJVENMARKT XXL - LSTRUUMEDITIE

Ben je bijna klaar met je studie en op zoek naar een stage? Of ben je nog aan het oriënteren op de verschillende taken van het bedrijfsleven? Kom dan naar de bedrijvenmarkt XXL. Deze editie is groter opgezet dan anders vanwege de samenwerking met de lustrumcommissie van de W.S.V. Ceres, die haar 140-jarig bestaan viert. Meer info op lustrumwsceres.nl en op Facebook. Locatie: W.S.V. Ceres, Gen. Foulkesweg 1b.

Thursday, May 31

WORKSHOP AND SEMINAR WEES

Dr. Jeff Ollerton (University of Northampton, UK) will give a workshop and seminar on two of his areas of expertise: science blogging and plant-pollinator interactions. The workshop: 'Blogging in Ecology and Evolutionary Biology: why bother?' will take place in Orion C3042, 1.30pm (registration required: quint.rusman@wur.nl). Seminar: 'Macroecology and macroevolution of plant-pollinator interactions' in Orion C2005, 4pm. Drinks and discussion afterwards at The Spot!

WEESWAGENINGEN.NL

Donderdag 31 mei, 22.30

UNITAS PRESENTEERT: FINGERLICKIN' PLEASURE CRUISE VOL. 2

Het heetste feest van het jaar komt eraan: Fingerlickin' op 31 mei! 's Nachts varen we over de Rijn op een mega partyboot met sexy strippers en de lekkerste muziek van ons Suck My Disc dj-team! Koop je tickets NU, want OP=OP.

TICKETKANTOOR.NL/SHOP/VINGERLIKKEN

In memoriam

Adrie Groeneveld (1951-2018)



Op vrijdag 27 april is na een strijd tegen kanker Adrie Groeneveld overleden. In 1970 is Adrie begonnen bij de toenmalige vakgroep Dierkunde. In die tijd kon je als jongen van 19 nog met een mulo-diploma naar een hoogleraar stappen om te vragen om een baan. Halverwege de jaren zeventig heeft Adrie alsnog een opleiding gevolgd voor bacteriologisch laborant. Naast zijn laboratoriumwerk was hij verantwoordelijk voor het instrueren van doctoraalstudenten en aio's voor specifieke technieken.

In de loop van de tijd verschoven zijn taken steeds meer richting de algemene ondersteuning binnen de leerstoelgroep en het onderwijs. Adrie was betrokken bij diverse vakken, waarin zijn inbreng onmisbaar werd genoemd. In 2007 maakte Adrie de overstap naar het Facilitair Bedrijf in de functie van practicumondersteuner. Hierin kon Adrie in nauwe en goede samenwerking met de docenten het practicumonderwijs faciliteren binnen Forum. Hij heeft dit kunnen doen met veel plezier tot aan zijn pensioen.

Na een dienstverband van ruim 46 jaar is hij in mei 2017 met pensioen gegaan. Hij zat vol plannen. Allereerst kon hij nu meer tijd met zijn gezin doorbrengen, maar ook in zijn tuin en moestuin. Daarnaast had hij nu ook meer tijd voor zijn hobby's: het voetbal van zijn kleinzoon, jeu de boules en biljarten. Helaas heeft hij hier veel te kort van kunnen genieten.

Wij zullen Adrie herinneren als een bezige bij die voor iedereen klaarstond en altijd een helpende hand bood. Adrie was zeer sociaal en geïnteresseerd in zijn medemens, geduldig en een echte levensgenieter. Wij gaan Adrie missen en wensen Teunie, de kinderen en kleinkinderen alle sterkte toe met dit grote verlies.

Mede namens de sectie PFO, Facilitair Bedrijf,
Nicole Jacobs en Willem van Doesburg

In memoriam

Maurits Tilleman



De afdeling Finance & Control (AFSG) is geschokt en intens verdrietig door het overlijden van onze collega Maurits Tilleman. Op Bevrijdingsdag was Maurits betrokken bij een fietsongeluk en is hij aan de gevolgen daarvan overleden. Maurits werkte sinds 1 november 2017 als project controller bij ons. Dankzij zijn sociale karakter voelt het alsof wij hem al veel langer kennen. Wij herinneren hem als een relaxte, geïnteresseerde en behulpzame collega, die net de overstap vanuit de accountancy had gemaakt en daarbij zijn frisse en onbevangen blik behouden. Vrijdagmiddag nog was hij volop aan het werk, met op de achtergrond een twee uur durend concert van de Red Hot Chili Peppers, gevolgd door een bezoek aan een zonnig terras met enkele collega's. Het is niet te geloven dat zijn plek leeg blijft, dat hij er niet meer bij is tijdens het rondje wandelen tussen de middag, niet meer snacken, niet meer 'one of the guys'. Maurits was pas 25 jaar. Zijn overlijden is hard aangekomen op de afdeling en wij wensen zijn vriendin, ouders, broer, familie en vrienden enorm veel sterkte.

Namens de Collega's F&C, AFSG,
Eric de Brouwer, Sjoerd Beikes

Colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen University & Research. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Redactieadres

Droevendaalsesteeg 4,
6708 PB Wageningen
(Atlas, gebouw 104, bode 31).
Postbus 409 6700 AK Wageningen.
Secretariaat: Thea Kuijpers,
resource@wur.nl, 0317 484020
Website: www.resource-online.nl.
ISSN 1389-7756

Redactie

- Anton van Elburg (hoofdredacteur ad interim) anton.vanelburg@wur.nl, 06 5429 8594
- Lieke de Kwant (eindredacteur magazine) lieke.dekwant@wur.nl, 0317 485320
- Linda van der Nat (eindredacteur website) linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, 0317 481721
- Tessa Louwerens (dier, voeding), tessa.louwerens@wur.nl, 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724
- Luuk Zegers (studenten en onderwijs) luuklf.zegers@wur.nl, 0317-481233

Aan Resource werken mee

Guy Ackermans, Sam van Beljouw, Annie Berendsen, Alexandra Branderhorst, Evelien Castrop, Cathy Chen, Susie Day, Teun Fiers, Marijn Flipse, Stijn van Gils, Aart-Jan van de Glind, Eva van der Graaf, Clare McGregor, Anne van der Heijden, Yvonne de Hilster, Hoger Onderwijs Persbureau, Lotje Hogerzeil, Anja Janssen, Femke Janssen, Liza van Kapel, Echica van Kelle, Helena Ligthert, Piotr Kukla, Sven Menschel, Carina Nieuwenweg, Rik Nijland, Madhura Rao, Manon Römkens, Henk van Ruitenbeek, Julia Schäfer, Eva van Schijndel, Joris Tielens, Pascal Tieman, Konstantina Togka, Friso Veenstra, Didi de Vries, Clare Wilkinson, Rob de Winter, Remo Wormmeester, Kenneth van Zijl

Vormgeving Geert-Jan Bruins, Paul Gerlach

Druk Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, 023 5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020

Deadline

Deadline aanlevering serviceberichten: uiterlijk een week voor verschijningsdatum. De redactie behoudt zich het recht voor berichten te redigeren en/of in te korten.

Uitgever

Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen University & Research

klimaatneutraal
natureOffice.com | NL-077-434311
gedrukt

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC
www.fsc.org
FSC® C007225

Feestje?
VIER HET BIJ H41
Voor al uw borrels, diners en feesten.
Bel of mail ons en vraag naar de mogelijkheden.

EETCAFÉ H41
SMAKELIJK & VERMAKELIJK

Contact: 0317-42 17 15
info@h41.nl

Herenstraat 41
Wageningen
www.h41.nl

Science Cafe
Wageningen
www.sciencecafe.wageningen.nl

Technically healthy or autonomously ill?
Ethical concerns regarding medical & health technologies

Thursday, May 31
Café Loburg
19:45: Live music by Troubagroove
20:15: Science
FREE ENTRANCE

Prof. Marcel Verweij (WUR)
Dr. Alistair Niemeijer (VU Amsterdam)

Sponsored by: WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH, KLV, LC BURG

RESOURCE

>>TYPICAL DUTCH



Gado-gado soup

Finding Indonesian food in the Netherlands is the easiest thing. But it often happens that the so-called Indonesian menu does not quite resemble an actual Indonesian dish.

It had been a week since I had cooked a proper lunch, since I was too busy. So I had only prepared boiled vegetables for lunch. I felt bored with that menu, so I decided to buy a cup of soup as a side dish. To my surprise, one of the WUR canteens offered gado-gado soup. 'Wait, what?' I thought, 'Gado-gado soup? That is weird.' But I gave it a go. I poured two tablespoons of the soup over my cooked vegetables, because that is how you are supposed to eat gado-gado; as a sauce. It tasted... fantastically horrible. I cannot find a better word to describe how bad the taste was.

Apparently, the lady in front of me thought the same, as she said loudly to her friends: 'I am not going to take the gado-gado soup because it tastes disgusting.' Deep in my heart I wanted to tell that lady that there is a reason why it tasted so awful: there is no such thing as gado-gado soup in Indonesian cuisine!

Indonesian food improvisation by the Dutch has really gone too far. It needs to be stopped as soon as possible. The chefs should ask an Indonesian person to taste their wannabe Indonesian dishes before they actually sell them. No more misleading Indonesian food, please! Anyway, I have learned my lesson: I will never ever try another 'Indonesian' dish that does not exist in Indonesia.

Christina Dian Kurniawati, an MSc student of Plant Sciences, from Indonesia

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn twenty-five euros and Dutch candy.

[NL]

NEP-INDONESISCH

Nederlanders denken dat ze verstand hebben van Indonesisch eten, maar ze slaan vaak de plank mis, schrijft Christina Dian Kurniawati. Zo trof zij in een WUR-kantine een keer gadogadosoep aan, iets dat in haar land in het geheel niet bestaat. De soep smaakte 'fantastisch verschrikkelijk', aldus de masterstudent. Ze vindt dat Nederlandse koks te ver gaan met hun improvisaties. 'Laten ze een Indonesiër vragen om hun zogenaamde Indonesische gerechten te proeven voordat ze die verkopen.'